

A hand is pointing towards a bar chart on a grid background. The chart consists of seven vertical bars of decreasing height from left to right. A red line is drawn across the chart, starting high on the left and sloping downwards to the right. The background is a light-colored grid.

Badanie Edukacja dla Doliny Baryczy

RAPORT KOŃCOWY Z BADAŃ

-czerwiec 2015 -

**Badanie realizowane
na zlecenie:**

Stowarzyszenia Partnerstwo dla Doliny Baryczy

Pl. Ks. E. Weresiaka 7
56-300 Milicz
tel/fax. 71 383 04 32
partnerstwo@nasza.barycz.pl

**Wykonawca
badania:**

BIOSTAT

www.biostat.com.pl

44-206 Rybnik
Ul. Kowalczyka 17
tel/fax. 32 422 17 07
biostat@biostat.com.pl

Zespół badawczy:

Andrzej Kempa – kierownik projektu
dr Ewa Tkocz-Piszczek – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczek – członek zespołu badawczego
Zdzisław Wolny – członek zespołu badawczego
Bartosz Olcha – członek zespołu badawczego
dr Małgorzata Zofia Płaszczycza – członek zespołu badawczego
Katarzyna Ciastowicz-Krzewska – koordynator badania terenowego

Źródło finansowania:

Unia Europejska
Europejski
Fundusz Rybacki

Operacja finansowana przez Unię Europejską w ramach środka 4.2. Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej, ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego w ramach PO Ryby 2007-2013, Oś 4

Termin realizacji:

czerwiec 2014 r. – czerwiec 2015 r.

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	4
Nota metodologiczna	5
Rozdział 1. Dolina Baryczy – rozpoznawalność, wiedza o obszarze	7
Rozdział 2. Projekt Edukacja dla Doliny Baryczy	18
Rozdział 3. Dni Karpia	37
Rozdział 4. System Dolina Baryczy Poleca	38
Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń	40
Spis rysunków i tabel	43

Wprowadzenie

W raporcie przedstawiona została analiza obejmująca zagadnienia związane ze świadomością i potrzebami w zakresie edukacji przyrodniczej i regionalnej, również w odniesieniu do oferty Ośrodków Edukacji Ekologicznej. Badanie zrealizowano w okresie od czerwca 2014 r. do czerwca 2015 r. w dwóch turach, w odstępie półrocznym. Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Stowarzyszenie Partnerstwo dla Doliny Baryczy. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz. Powinno również okazać się pomocne dla określenia wzrostu poczucia więzi mieszkańców z obszarem oraz wzrostu świadomości ekologicznej oraz walorów przyrodniczych obszaru.

Nota metodologiczna

Na proces badawczy składały się następujące etapy realizacji projektu:

- Opracowanie metodologii badawczej, narzędzi badawczych,
- Dobór próby, realizacja terenowej fazy badania (w dwóch turach),
- Digitalizacja pozyskanego materiału empirycznego,
- Opracowanie raportu statystycznego,
- Opracowanie raportu końcowego.

Informacje na temat założonego zakresu badawczego uzyskano dzięki zastosowaniu narzędzi – kwestionariuszy wywiadów PAPI (badania ilościowe z uczniami szkół z miast i wsi na terenie każdej z ośmiu gmin Doliny Baryczy, badania ilościowe z rodzicami uczniów, badania ilościowe z nauczycielami szkół). Narzędzia zostały opracowane przez Wykonawcę badania. Zagadnienia stanowiące ich treść zostały skonstruowane w oparciu o wytyczne określone przez Zamawiającego składając się łącznie z:

- 15 pytań – badanie techniką wywiadów kwestionariuszowych (PAPI) wśród uczniów szkół zlokalizowanych na terenie Doliny Baryczy,
- 19 pytań – badanie techniką wywiadów kwestionariuszowych (PAPI) wśród rodziców uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Doliny Baryczy,
- 19 pytań – badanie techniką wywiadów kwestionariuszowych (PAPI) wśród nauczycieli zatrudnionych w szkołach zlokalizowanych na terenie Doliny Baryczy.

Narzędzia zostały zatwierdzone przez Zamawiającego na etapie konsultacji projektowych.

Wielkość próby badawczej wyniosła:

- 243 uczniów – minimum 120 osób na turę, przy założeniu 15 wywiadów na turę w każdej gminie,
- 166 rodziców – minimum 80 osób na turę, przy założeniu minimum 10 wywiadów na turę w każdej gminie,
- 80 nauczycieli – 40 osób na turę, przy założeniu 5 wywiadów na turę w każdej gminie.

Podczas realizacji wywiadów dążono do tego, aby rozmowa miała szczerzy charakter, a każdy z uczestników badania miał nieskrępowaną możliwość artykułowania własnych poglądów, bez poczucia, że informacje te nie zostaną objęte klauzulą anonimowości. Kontakt badacza z ankietowanymi miał formę bezpośrednią w siedzibie szkół. Rekrutację w obu przypadkach przeprowadził Wykonawca w oparciu o ogólnodostępne dane teleadresowe szkół.

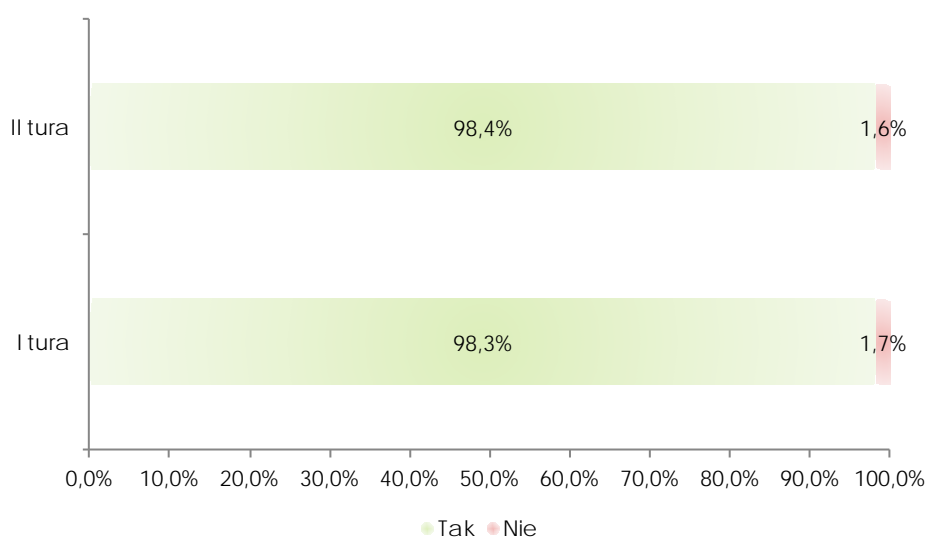

Rozdział 1. Dolina Baryczy – rozpoznawalność, wiedza o obszarze

Badanie na próbie 243 uczniów szkół zlokalizowanych w Dolinie Baryczy przeprowadzono w dwóch turach – w każdej z nich wzięło udział co najmniej 120 respondentów rozdzielonych pomiędzy poszczególne gminy współtworzące obszar Doliny Baryczy. W dwóch turach badania uczestniczyło również 166 rodziców, rozdzielonych porównywalnie pomiędzy poszczególne gminy Doliny Baryczy. Ostatnią grupą respondentów byli nauczyciele szkół Doliny Baryczy. W każdej z tur wzięło udział 40 nauczycieli, rozdzielonych równomiernie pomiędzy poszczególne gminy współtworzące obszar.

Zdecydowana większość badanych uczniów słyszała dotychczas o Dolinie Baryczy. W obu turach badania zidentyfikowano podobne odsetki uczniów wskazujące rozpoznawalność na poziomie wyższym niż 98,0%.

Rysunek 1. Rozpoznawalność Doliny Baryczy wśród badanych uczniów

W kontekście tak wysokich odsetków istotne było ustalenie gdzie lub od kogo uczniowie o Dolinie Baryczy dowiedzieli się po raz pierwszy. **Przekrojowe wyniki wskazują na dwa pierwotne źródła informacji na temat Doliny Baryczy. Uczniowie o jej istnieniu dowiadują się najczęściej w szkole oraz – nieco rzadziej – od rodziny (rodzice, dziadkowie, rodzeństwo).** Nie-wielkie grono uczniów po raz pierwszy z Doliną Baryczy zetknęło się za pośrednictwem prasy, Internetu lub zostało poinformowane przez znajomych/przyjaciół. Z omawianymi informacjami można zapoznać się w poniższej tabeli. Ze względu na niewielką wartość poznawczą nie umieszczono w niej pojedynczych wskazań badanych.

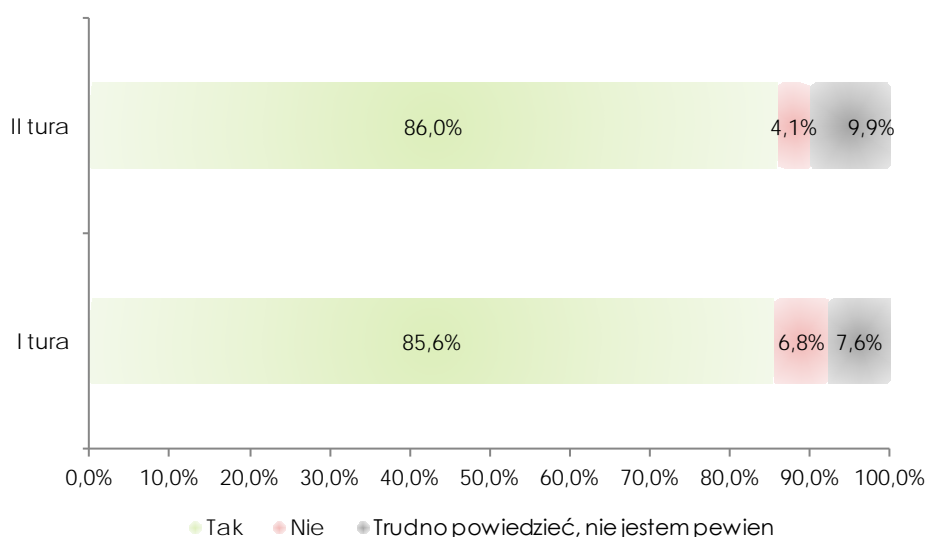

Tabela 1. Źródła, za pośrednictwem których uczniowie po raz pierwszy usłyszeli o Dolinie Baryczy

Źródło	Liczba wskazań (I tura)	Źródło	Liczba wskazań (II tura)
Nauczyciele/szkoła	54	Nauczyciele/szkoła	48
Rodzina	42	Rodzina	31
Prasa	5	Znajomi/przyjaciele	5
Znajomi/przyjaciele	2	Internet	5
Podczas wycieczki	2	Prasa	2

Uczniom w trakcie wywiadu zaprezentowano logotyp Doliny Baryczy, a następnie poproszono o wskazanie, czy zetknęli się już wcześniej z przedstawioną grafiką. **Średnia rozpoznawalność logotypu wśród uczniów na przestrzeni dwóch tur badania oscylowała w okolicach 86%, co uznać należy za wynik relatywnie wysoki.** Biorąc pod uwagę fakt, że zaprezentowanego znaku z całą pewnością nie rozpoznało nie więcej niż 7% badanych, uprawniony jest wniosek o bardzo dużej rozpoznawalności logotypu wśród najmłodszych mieszkańców obszaru.

Rysunek 2. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród uczniów

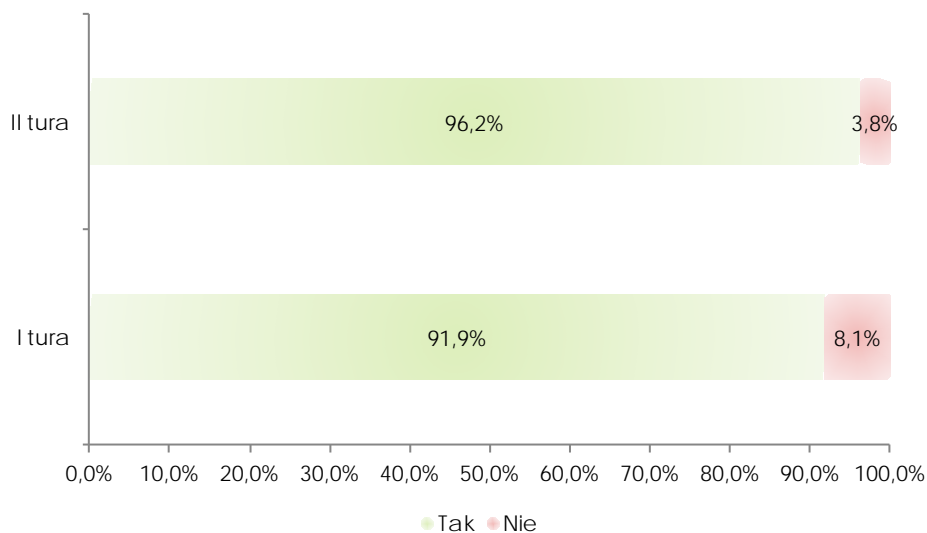
Rozpoznawalność logotypu w gronie rodziców uczestniczących w badaniu ilościowym była jeszcze większa, przekraczając 91% w każdej z tur badania. Średnio około 6,0% rodziców nie

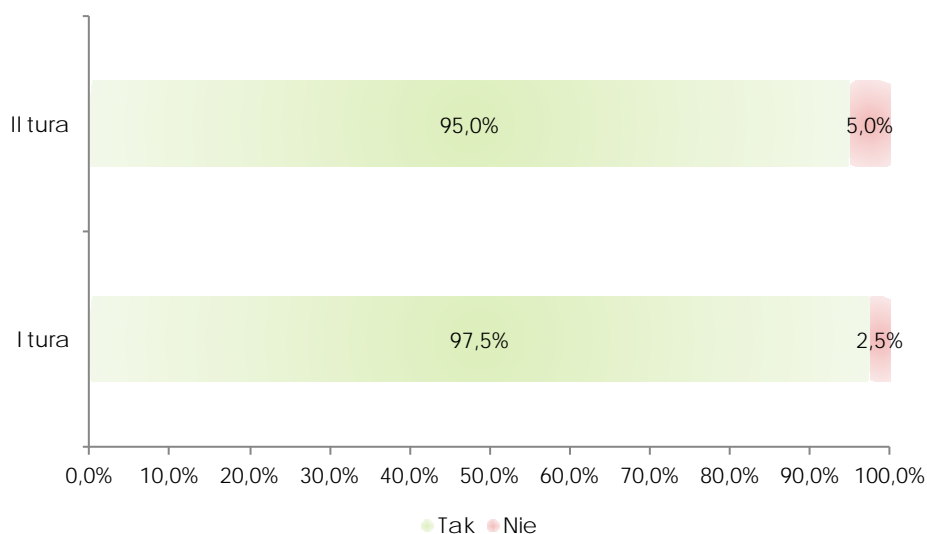
spotkała się dotąd z zaprezentowanym znakiem. Respondenci, którzy zadeklarowali taką odpowiedź wskazywali najczęściej, że nie mieli dotąd okazji spotkać się z symbolem obszaru.

Rysunek 3. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród rodziców uczniów

Zdecydowanie największą rozpoznawalność logotypu zidentyfikowano jednak wśród nauczycieli uczestniczących w badaniu. Średni odsetek rozpoznających symbol na przestrzeni dwóch tur badania wyniósł około 96%. Omawiane dane przedstawiono na kolejnym rysunku.

Rysunek 4. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród nauczycieli

Wiedzę na temat Doliny Baryczy uczniowie czerpią na podstawie różnych źródeł. Zdecydowanie najczęściej są to: szkoła, rodzice/rodzina oraz Internet. Ciekawych informacji w tym

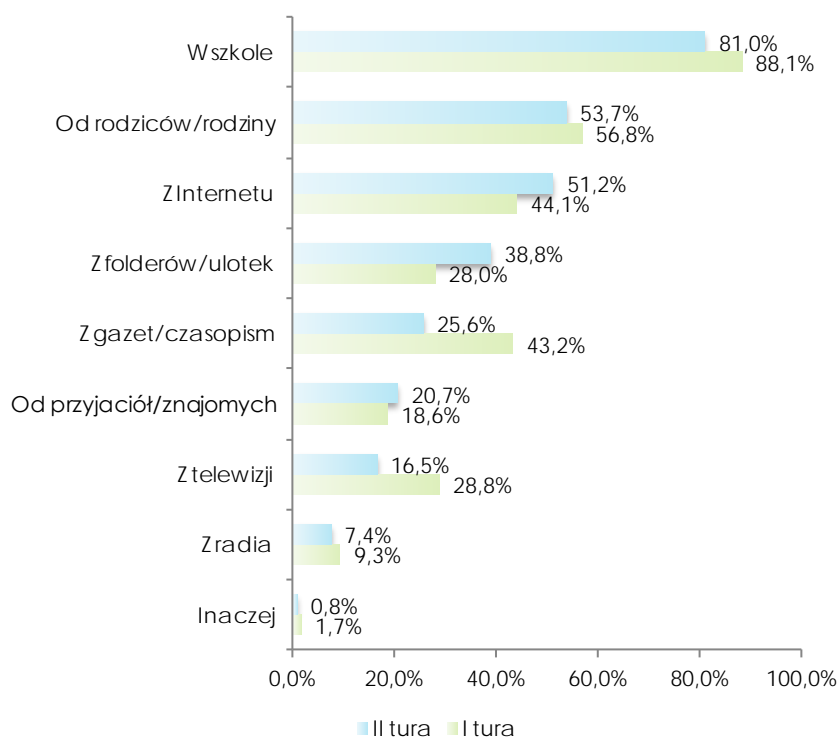

względnie dostarcza analiza wskaźnikowa. Na jej potrzeby opracowano indeks wykorzystywanych źródeł informacji oparty o łączne wyniki ankietyzacji w dwóch turach. Na podstawie indeksu wyodrębniono trzy grupy uczniów: gruntownie poinformowanych (wykorzystujących co najmniej 4 źródła informacji), dobrze poinformowanych (wykorzystujących 2-3 źródła informacji) i słabo poinformowanych (opierających swoje informacje wyłącznie o jedno źródło lub nieznający pojęcia Doliny Baryczy). Wyniki poczynionych analiz wskazują, że:

- Gruntownie poinformowani uczniowie to około 37% badanych;
- Dobrze poinformowani uczniowie to około 38% badanych;
- Słabo poinformowani uczniowie to około 25% badanych.

Otrzymane rezultaty należy rozpatrywać optymistycznie. Wskazują one, że **zdecydowana większość uczniów ma dostęp do co najmniej dwóch źródeł informacji o obszarze.**

Rysunek 5. Najczęściej wykorzystane przez uczniów źródła wiedzy na temat Doliny Baryczy

Według deklaracji uczniów, około 55% z nich pozyskuje wiedzę o Dolinie Baryczy od rodziców/rodziny. Wśród samych rodziców znalazło się około 84% twierdzących, że przekazuje wiedzę/informację dziecku/dzieciom na temat Doliny Baryczy. Odsetki te każą przypuszczać, że nie wszystkie dzieci wiedzę otrzymywaną od rodziców przyswajają i zapamiętują. Niemniej,

odsetki w obu przypadkach są relatywnie wysokie i świadczą o żywej obecności Doliny Baryczy w świadomości rodzin zamieszkujących na terenie obszaru.

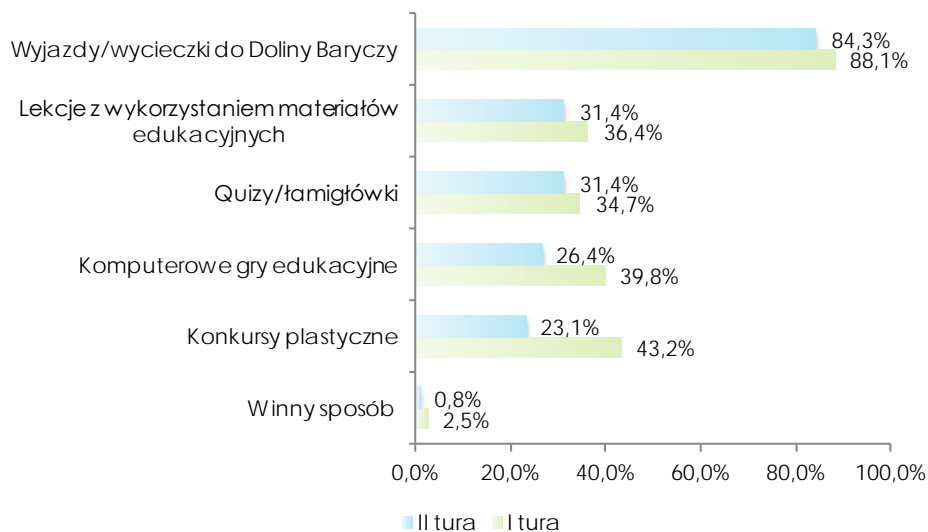
Rysunek 6. Odsetki rodziców przekazujących dzieciom informacje/wiedzę o Dolinie Baryczy

Wyniki badania wskazują ponadto, że **uczniowie chcieliby zdobywać nową wiedzę na temat Doliny Baryczy przede wszystkim dzięki wycieczkom i wyjazdom w różne miejsca obszaru.** Pozostałe sposoby zdobywania wiedzy są preferowane przez wyraźnie mniejsze grupy uczestników badania, niemniej – na podstawie wyników pomiaru – można ustalić, że zainteresowanie komputerowymi grami edukacyjnymi, quizami/łamigłówkami, konkursami plastycznymi i lekcjami z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych oscyluje w okolicach 1/3 badanych uczniów. Omawiane informacje zawiera kolejny rysunek.

Rysunek 7. Sposoby zdobywania wiedzy na temat Doliny Baryczy preferowane przez uczniów

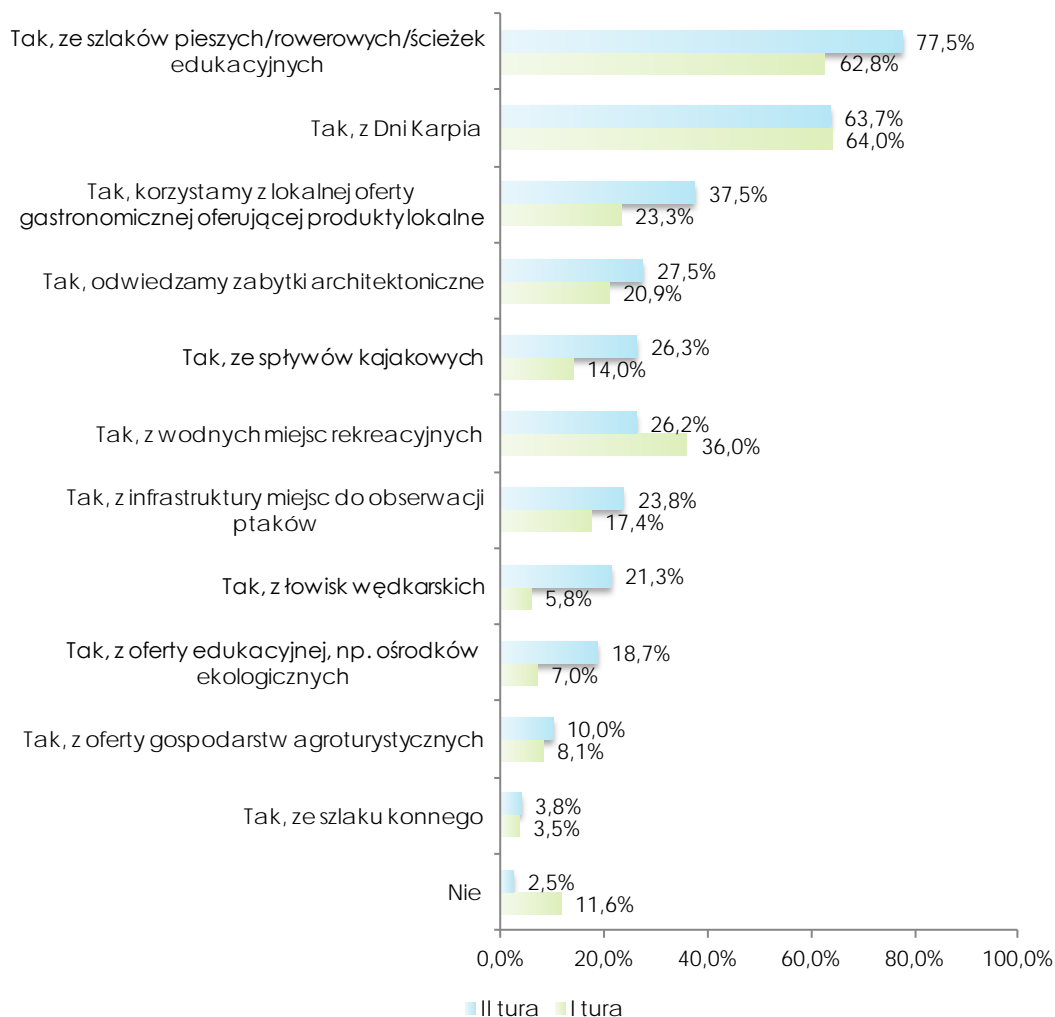

Badanie ilościowe wśród rodziców dostarcza ciekawych informacji na temat wspólnego korzystania miejscowych rodzin z oferty rekreacyjno-turystycznej, którą oferuje Dolina Baryczy. **Rodziny zdecydowanie najchętniej odwiedzają lokalne szlaki piesze/rowerowe oraz ścieżki edukacyjne. Większość rodzin wspólnie uczestniczy również w Dniach Karpia.** Ponadto, więcej niż jedna na pięć rodzin odwiedza zabytki architektoniczne, wodne miejsca rekreacyjne, korzysta z regionalnej oferty gastronomicznej oraz – nieco rzadziej – spływów kajakowych i miejsc obserwacji ptaków. Nieco mniejszą popularnością cieszą się pozostałe formy aktywności. Zwraca uwagę fakt, że jedynie około 7,0% rodzin w ogóle nie korzysta z dostępnej oferty rekreacyjno-turystycznej. W tym miejscu warto również wspomnieć o wynikach poczynionej analizy wskaźnikowej. Na podstawie odpowiedzi rodziców biorących udział w obu turach badania wyliczono indeks wykorzystania oferty rekreacyjno-turystycznej. Rodziny podzielono w ten sposób na trzy grupy: korzystające z szerokiej oferty (4 aktywności i więcej), korzystające z ograniczonej oferty (2-3 aktywności), względnie niezainteresowane ofertą (nie więcej niż 1 aktywność). Wyniki analizy przedstawiono poniżej:

- Rodziny korzystające z szerokiej oferty: 37,3%;
- Rodziny korzystające z ograniczonej oferty: 40,4%;
- Rodziny względnie niezainteresowane ofertą: 22,3%.

Rysunek 8. Wykorzystanie oferty rekreacyjno-turystycznej Doliny Baryczy wg rodziców uczniów

Problem istnienia Doliny Baryczy w świadomości uczniów zbadano następnie przy pomocy skojarzeń. Dolina Baryczy uczniom kojarzy się przede wszystkim ze: stawami, ptactwem, przyrodą, rzeką Barycz, lasami, zwierzętami, rybami, roślinami i karpem. **Wyraźnie zatem widać, że skojarzenia dominujące w świadomości uczniów związane są szczególnie z walorami przyrodniczymi obszaru.** Jest to cenna informacja w kontekście rozpatrywania wzrostu świadomości uczniów w tym zakresie. Natężenie poszczególnych skojarzeń w wypowiedziach najmłodszych uczestników badania przedstawiono na poniższym rysunku. Wielkość liter w poniższej chmurze słownej jest wprost proporcjonalna do znaczenia skojarzenia.

Rysunek 9. Skojarzenia uczniów związane z Doliną Baryczy

Podobne pytanie skierowano do rodziców uczniów. Mieli oni wskazać pierwsze elementy, które przychodzą im do głowy kiedy pomyślą o Dolinie Baryczy. **Skojarzenia rodziców ogniskowały się wokół: stawów, ptactwa, rzeki Barycz, lasów, karpia, przyrody, ryb, ścieżek rowerowych, ryb i splywów kajakowych.** Natężenie poszczególnych skojarzeń przedstawiono za pomocą poniższej chmury słownej.

Rysunek 10. Skojarzenia rodziców uczniów związane z Doliną Baryczy

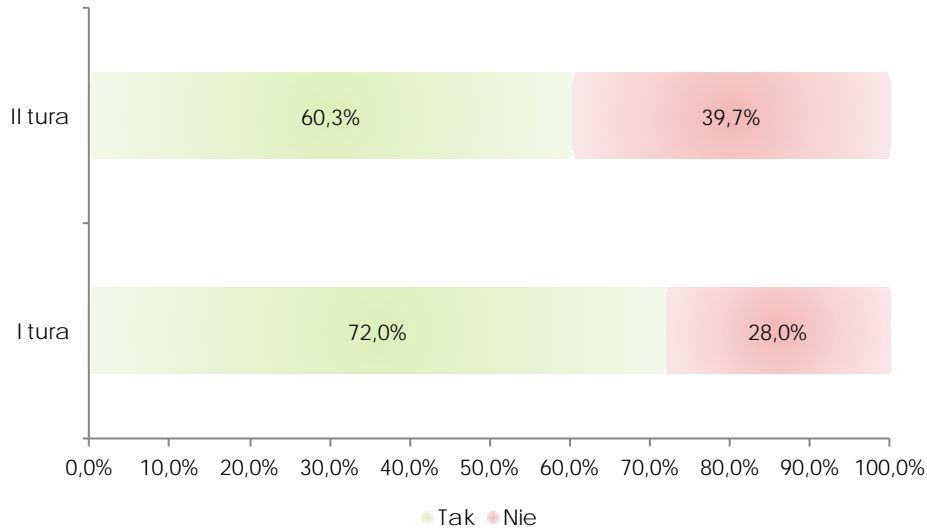

Wyniki pomiaru na przestrzeni dwóch tur badania wskazują, że **większość uczniów jest przekonana o tym, że Dolina Baryczy posiada elementy wyróżniające ją od innych miejsc w Polsce**. Do cech Doliny Baryczy unikalnych w skali kraju uczniowie zaliczyli w szczególności:

- Dużą ilość stawów – wskazano, że stawy są największym takim kompleksem w kraju i w Europie, są bogate w ryby (73 wskazania);
- Dużą ilość ptactwa – wskazano, że w Dolinie Baryczy można obserwować wiele gatunków ptaków chronionych (25 wskazań);
- Piękny krajobraz/ładne widoki (17 wskazań);
- Piękno natury i bujną przyrodę (8 wskazań);
- Występowanie na terenie Doliny Baryczy wielu gatunków ryb (8 wskazań);
- Dużą ilość lasów (7 wskazań);
- Mnogość zabytków (5 wskazań).

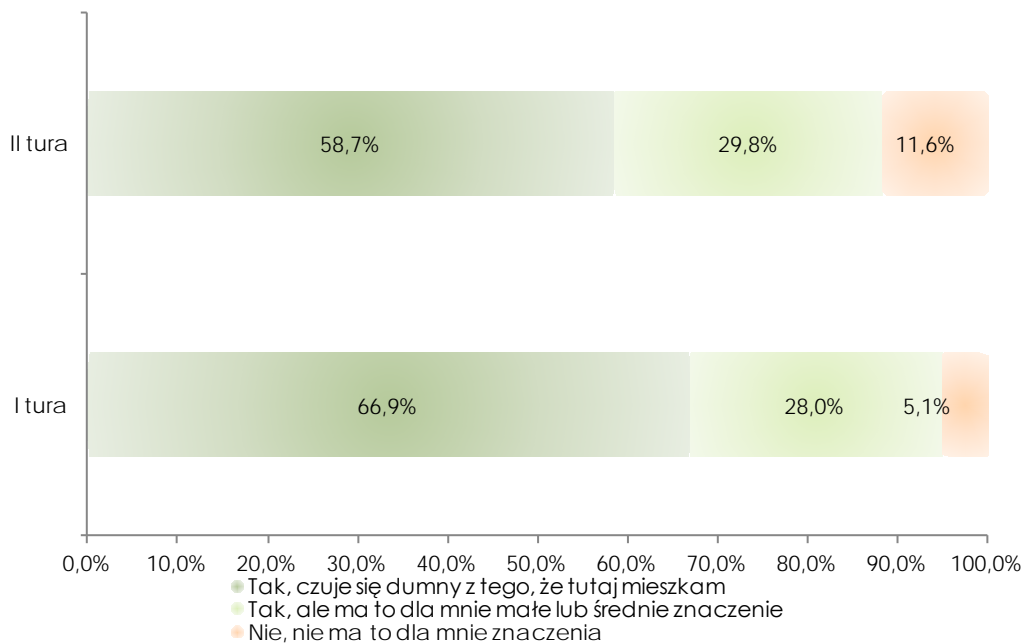

Rysunek 11. Odsetki uczniów twierdzących, że Dolina Baryczy posiada elementy wyróżniające ją spośród innych miejsc w Polsce

Analizowane wyniki badania wskazują, że **zdecydowana większość uczniów czuje się związana z zamieszkiwanym obszarem. Na przestrzeni obu tur badania odsetek uczniów deklarujących dumę z miejsca zamieszkania był większy niż 58%**. Średnio dla wyłączenie około 8% ankietowanych fakt, że miejscem zamieszkania jest Dolina Baryczy, nie ma żadnego znaczenia.

Rysunek 12. Istotność zamieszkiwania w Dolinie Baryczy zdaniem uczniów

W kolejnej części wywiadu uczniów poproszono o wyobrażenie sobie sytuacji, w której odwiedza ich kolega/koleżanka spoza Doliny Baryczy. Ankietowanych zapytano następnie co chcieliby takiej osobie pokazać podczas jej pobytu w Dolinie Baryczy. Wyniki obu tur badania zanalizowano łącznie. Potwierdzają one, że **uczniowie są świadomi przede wszystkim walorów przyrodniczych obszaru i jego zabytków**. Ankietowani przed kolegami/koleżankami najbardziej chcieliby pochwalić się:

- Stawami (145 wskazań);
- Zabytkami, np. w Antoninie, Goszczu (63 wskazania);
- Ptactwem (38 wskazań);
- Lasami (38 wskazań);
- Dziko żyjącymi zwierzętami (28 wskazań);
- Krajobrazami (24 wskazania);
- Ścieżkami rowerowymi (17 wskazań);
- Punktami widokowymi (15 wskazań);
- Rzeką Barycz (15 wskazań);
- Chronionymi roślinami (13 wskazań);
- Spływami kajakowymi (13 wskazań);
- Przyrodą (11 wskazań);
- Kolejką wąskotorową w Krośnicach (10 wskazań);
- Łąkami (10 wskazań).

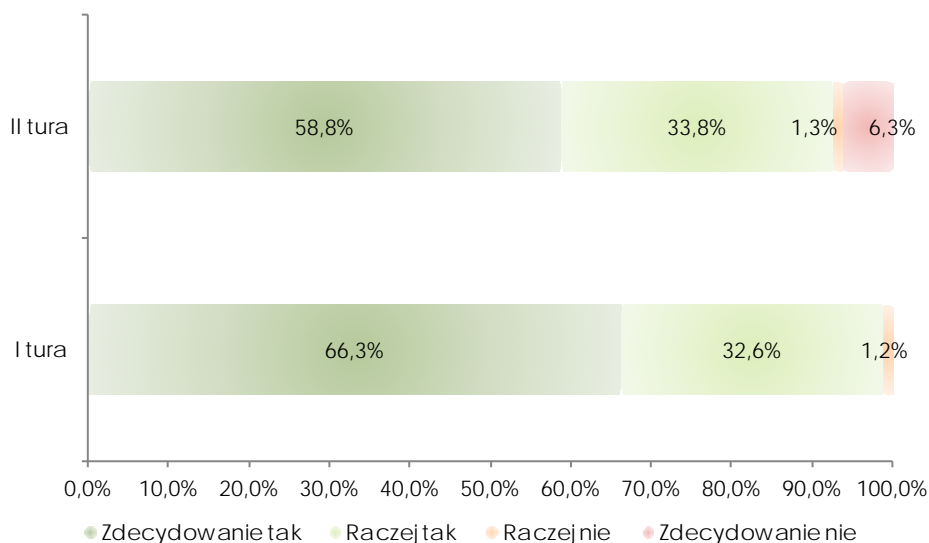

Rozdział 2. Projekt Edukacja dla Doliny Baryczy

Wyniki badania wskazują, że **dla zdecydowanej większości rodziców istotne jest, aby ich dzieci uczyły się o Dolinie Baryczy**. Twierdzi tak średnio ponad 95% rodziców, w tym około 62% zdecydowanie przychyliła się do konieczności pogłębiania wiedzy dzieci na temat obszaru. Rodzice swoje oceny argumentowali najczęściej w następujący sposób:

- Dzieci powinny wiedzieć więcej o swoim miejscu pochodzenia, zamieszkania i swoim rejonie;
- Nauka o Dolinie Baryczy sprzyja kształtowaniu wśród dzieci postaw proekologicznych;
- Nauka o Dolinie Baryczy daje dzieciom szansę zdobycia nowych i ciekawych informacji;
- Nauka o Dolinie Baryczy daje dzieciom szansę zdobycia cennych informacji związanych z przyrodą;
- Nauka o Dolinie Baryczy to dla dzieci poznanie i pielęgnowanie tradycji;

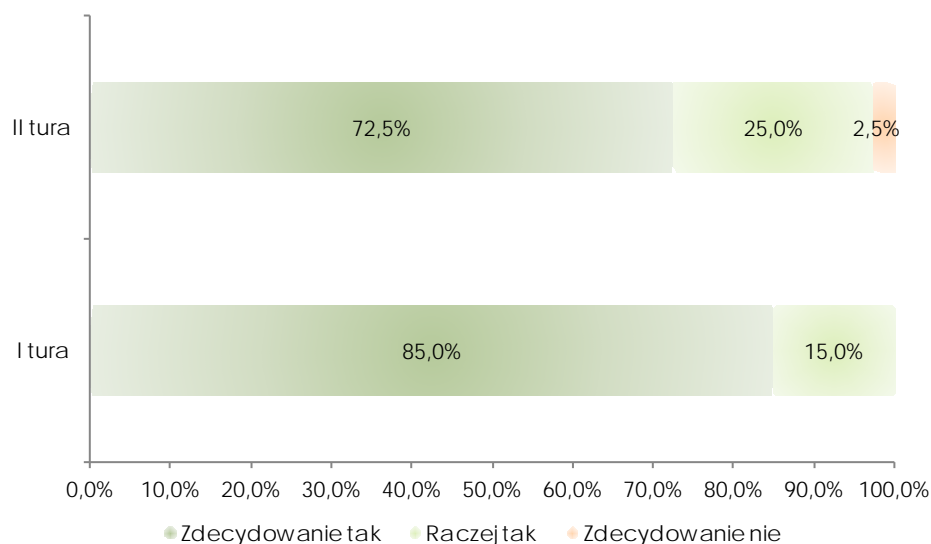
Rysunek 13. Odsetki rodziców uczniów deklarujących istotność nauki dzieci na temat Doliny Baryczy

Opinie rodziców są zgodne ze wskazaniami samych nauczycieli, bowiem niemal wszyscy z nich twierdzą, że w szkołach powinno się upowszechniać wiedzę o Dolinie Baryczy, w tym większość opowiada się za takim rozwiązaniem zdecydowanie.

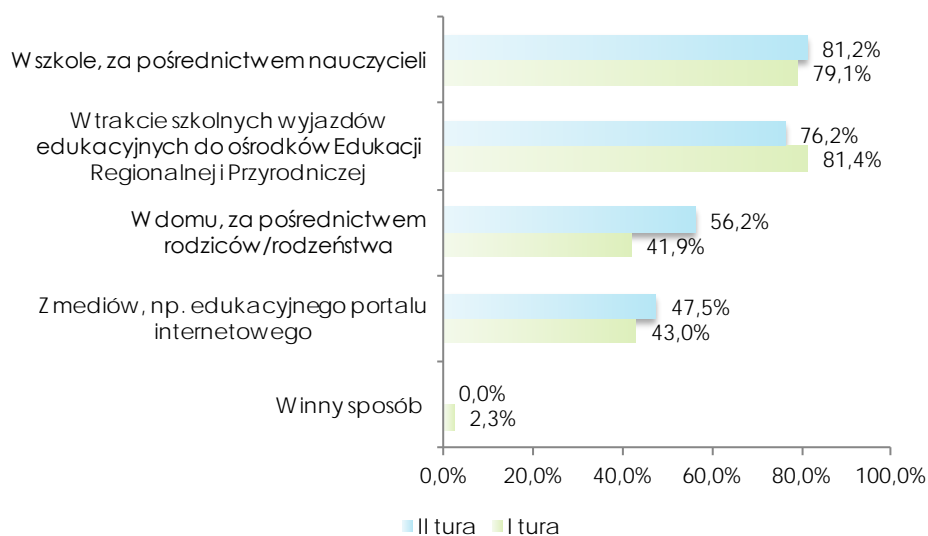

Rysunek 14. Odsetki nauczycieli twierdzących, że w szkołach powinno się upowszechnić wiedzę o Dolinie Baryczy

Zdaniem rodziców dzieci powinny się uczyć na temat Doliny Baryczy przede wszystkim w szkole, za pośrednictwem nauczycieli oraz w trakcie szkolnych wyjazdów edukacyjnych do Ośrodków Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej. Zauważyć należy również względnie wysokie odsetki rodziców przychylnie nastawionych do nauki w domu (za pośrednictwem rodziców/rodzeństwa), czy mediów, szczególnie edukacyjnego portalu internetowego. Omawiane informacje znajdują się na kolejnym rysunku.

Rysunek 15. Sposoby uczenia się dzieci na temat Doliny Baryczy preferowane przez rodziców uczniów

W dalszej części wywiadów z rodzicami odniesiono się bardziej szczegółowo do kwestii wykorzystania oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej zlokalizowanych w Dolinie Bary-

czy za pośrednictwem szkoły/przedszkola. Średnia wyników obu tur badania wskazuje, że według rodziców do chwili obecnej najczęściej uczniów brało udział w zajęciach związanych z: wycieczkami, obserwacją ptaków oraz leśnymi kompleksami promocyjnymi znajdującymi się w ofercie Nadleśnictw. Najbardziej znana w gronie rodziców jest oferta w zakresie wycieczek, spływów kajakowych i obserwacji ptaków, najgorzej zaś w obszarach odpłatnie i nieodpłatnie organizowanych zajęć. **Pozytywnie natomiast powinno się odebrać fakt, że każda z omawianych aktywności zainteresowanych jest w przyszłości średnio nie mniej niż 78% rodziców uczniów.** Szczegółowe dane zawiera kolejna tabela.

Tabela 2. Wykorzystanie oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej wg rodziców uczniów

Oferta	Odpowiedź	I tura	II tura
1. Leśne kompleksy promocyjne – oferta Nadleśnictw	korzystałem(am)	38,4%	45,0%
	nie korzystałem(am)	38,4%	28,8%
	nie znam oferty	23,3%	26,2%
	zamierzam skorzystać	97,7%	80,0%
2. Spływy kajakowe – oferta organizacji	korzystałem(am)	22,1%	27,5%
	nie korzystałem(am)	60,5%	51,3%
	nie znam oferty	17,4%	21,2%
	zamierzam skorzystać	86,0%	77,5%
3. Obserwacje ptaków – oferta organizacji	korzystałem(am)	46,5%	45,0%
	nie korzystałem(am)	34,9%	33,8%
	nie znam oferty	18,6%	21,3%
	zamierzam skorzystać	90,7%	80,0%
4. Wycieczki – oferta organizacji	korzystałem(am)	59,3%	57,5%
	nie korzystałem(am)	31,4%	22,5%
	nie znam oferty	9,3%	20,0%
	zamierzam skorzystać	96,5%	82,5%
5. Wystawy – oferta organizacji	korzystałem(am)	37,2%	37,5%
	nie korzystałem(am)	39,5%	32,5%
	nie znam oferty	23,3%	30,0%
	zamierzam skorzystać	94,2%	76,2%
6. Odpłatnie zorganizowane zajęcia – oferta ośrodków/instytucji publicznych i prywatnych	korzystałem(am)	19,8%	25,0%
	nie korzystałem(am)	48,8%	41,2%
	nie znam oferty	31,4%	33,7%
	zamierzam skorzystać	84,9%	72,5%
7. Nieodpłatnie zorganizowane zajęcia –	korzystałem(am)	29,1%	45,0%
	nie korzystałem(am)	40,7%	30,0%

Oferta	Odpowiedź	I tura	II tura
oferta ośrodków/institucji publicznych i prywatnych	nie znam oferty	30,2%	25,0%
	zamierzam skorzystać	97,7%	83,8%

Podobne w treści pytanie skierowano do nauczycieli szkół zlokalizowanych na terenie Doliny Baryczy. **Potwierdzają oni opinie rodziców w aspekcie ilości dużej ilości uczniów biorących udział w wycieczkach i obserwacjach ptaków**, ich zdaniem sporą popularnością cieszą się również nieodpłatnie organizowane zajęcia znajdujące się w ofercie ośrodków/institucji publicznych i prywatnych, wystawy oraz leśne kompleksy promocyjne. Oferta ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej jest nauczycielom znana bardzo dobrze, szczególnie oferta w zakresie wycieczek, wystaw i nieodpłatnie organizowanych zajęć. **Nauczyciele na ogół są również bardzo chętni do korzystania z oferty ośrodków w przyszłości – zainteresowanie każdą z aktywności (z pominięciem spływów kajakowych) wskazało średnio nie mniej niż 79% nauczycieli.** Szczegółowe dane zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Wykorzystanie oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej wg nauczycieli

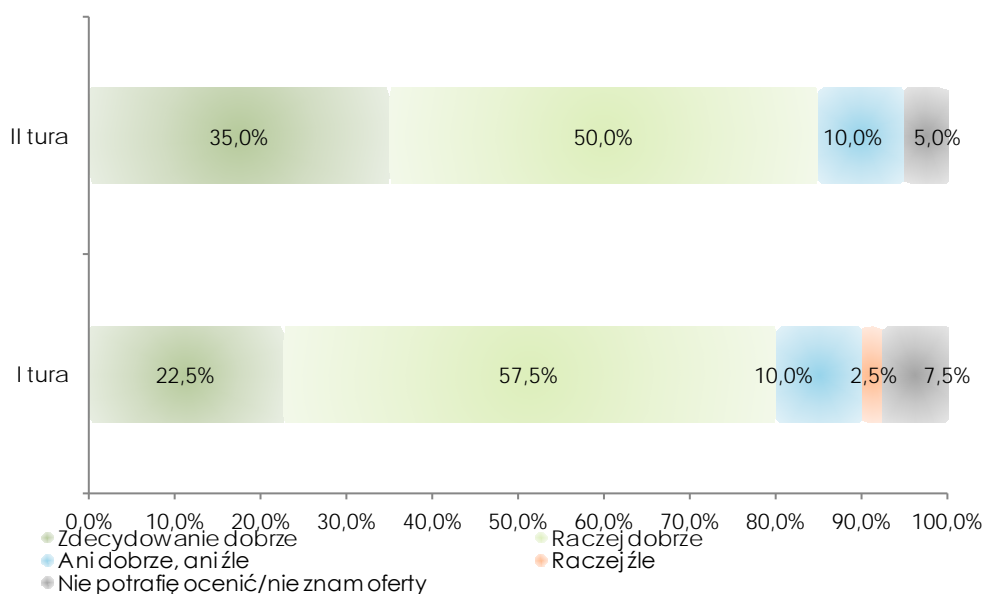
Oferta	Odpowiedź	I tura	II tura
1. Leśne kompleksy promocyjne – oferta Nadleśnictwa	korzystałem(am)	52,5%	51,7%
	nie korzystałem(am)	27,5%	37,9%
	nie znam oferty	20,0%	10,3%
	zamierzam skorzystać	100,0%	100,0%
2. Spływy kajakowe – oferta organizacji	korzystałem(am)	22,5%	27,6%
	nie korzystałem(am)	60,0%	65,5%
	nie znam oferty	17,5%	6,9%
	zamierzam skorzystać	66,7%	50,0%
3. Obserwacje ptaków – oferta organizacji	korzystałem(am)	55,0%	56,7%
	nie korzystałem(am)	32,5%	26,7%
	nie znam oferty	12,5%	16,7%
	zamierzam skorzystać	100,0%	94,7%
4. Wycieczki – oferta organizacji	korzystałem(am)	87,5%	56,3%
	nie korzystałem(am)	10,0%	34,4%
	nie znam oferty	2,5%	9,4%
	zamierzam skorzystać	100,0%	100,0%
5. Wystawy – oferta organizacji	korzystałem(am)	50,0%	63,6%
	nie korzystałem(am)	45,0%	27,3%
	nie znam oferty	5,0%	9,1%
	zamierzam skorzystać	94,9%	100,0%

Oferta	Odpowiedź	I tura	II tura
6. Odpłatnie zorganizowane zajęcia – oferta ośrodków/institucji publicznych i prywatnych	korzystałem(am)	22,5%	27,6%
	nie korzystałem(am)	67,5%	51,7%
	nie znam oferty	10,0%	20,7%
	zamierzam skorzystać	76,9%	81,8%
7. Nieodpłatnie zorganizowane zajęcia – oferta ośrodków/institucji publicznych i prywatnych	korzystałem(am)	60,0%	60,0%
	nie korzystałem(am)	30,0%	30,0%
	nie znam oferty	10,0%	10,0%
	zamierzam skorzystać	100,0%	90,5%

Nauczyciele odnieśli się następnie do atrakcyjności oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej z Doliny Baryczy, oceniając ją. Omawianą ofertę źle ocenił tylko jeden nauczyciel. Większość stanowiły oceny pochlebne, stąd należy postawić wniosek o **istotnym dopasowaniu oferty do potrzeb nauczycieli**, którzy mieliby z niej korzystać jako docelowi odbiorcy. Potwierdza to fakt, że braków w ofercie ośrodków na przestrzeni dwóch tur badania nie dostrzegano średnio 85% badanych pedagogów. Pozostali wskazali pewne brakujące w ofercie elementy. Wymieniano tutaj m.in.: promocję oferty, aby docierała do większej grupy potencjalnie zainteresowanych, materiały i sprzęt dydaktyczny, spotkania z lokalnymi artystami, szkolenia i warsztaty terenowe oraz katalog imprez całorocznych.

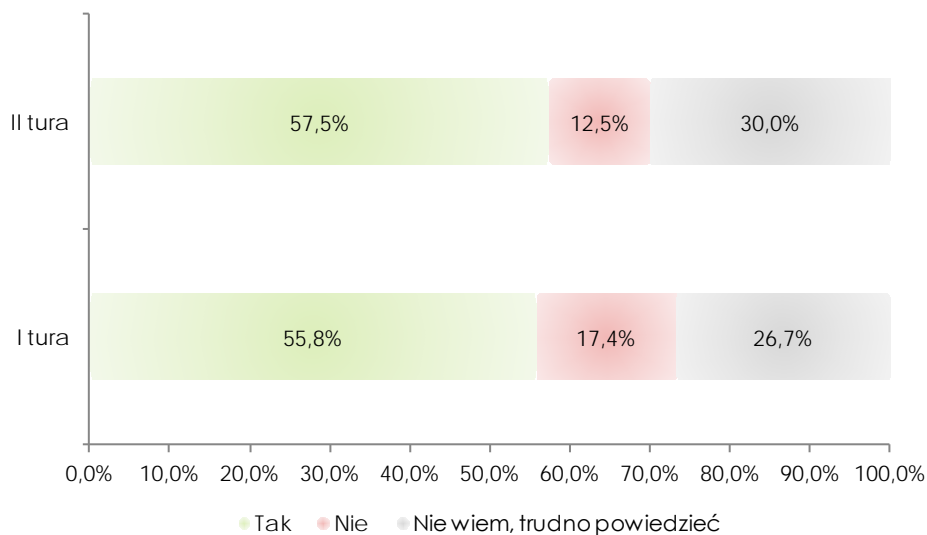
Rysunek 16. Ocena oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej według nauczycieli

Wyniki analizy wskazują, że blisko 60,0% rodziców uczniów szkoły proponowały dotychczas udział ich dzieci w zajęciach ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej w Dolinie Baryczy.

Rysunek 17. Odsetki rodziców uczniów, którym szkoły proponowały udział dzieci w zajęciach ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej w Dolinie Baryczy

Porównując wskazania rodziców z odpowiedziami nauczycieli, którym zadano podobne pytanie, przypuszczać można, że **w rzeczywistości informację o możliwości udziału w zajęciach ośrodków edukacyjnych przekazuje się efektywnie nieco więcej niż połowie rodziców**. Niezbędne byłoby zatem zintensyfikowanie wysiłków nakierowanych na zainteresowanie rodziców ofertą ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej. Wskazania nauczycieli deklarujących, że szkoła podjęła próbę zapoznania rodziców z ofertą znajdują się na kolejnym rysunku.

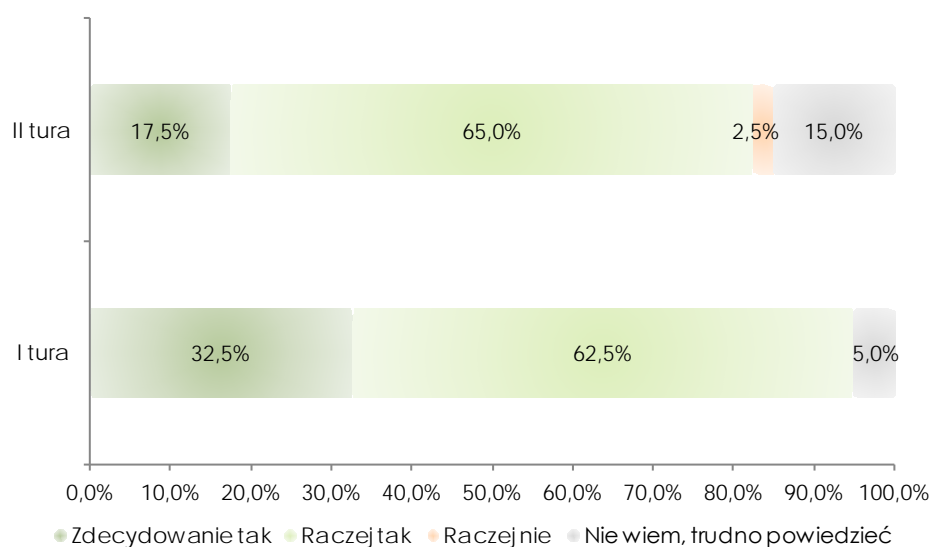
Rysunek 18. Odsetki nauczycieli deklarujących, że szkoła podejmowała próbę przekonania rodziców do korzystania z oferty ośrodków

Zdaniem przeważającej części nauczycieli dzięki realizacji projektu Edukacja dla Doliny Baryczy rodzice będą chętniej zgadzali się na korzystanie za pośrednictwem szkoły/przedszkola z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej niż dotychczas. Wyjątkowo jeden pedagog wyraził zdanie przeciwne. Wyniki pomiaru każą wnioskować o relatywnie wysokim wpływie projektu na budzenie zainteresowania rodziców ofertą edukacji regionalnej i przyrodniczej ośrodków ulokowanych w Dolinie Baryczy. Omawiane dane przedstawiono na kolejnym rysunku.

Rysunek 19. Odsetki nauczycieli twierdzących, że realizacji projektu przyczyni się do większego zainteresowania rodziców ofertą ośrodków

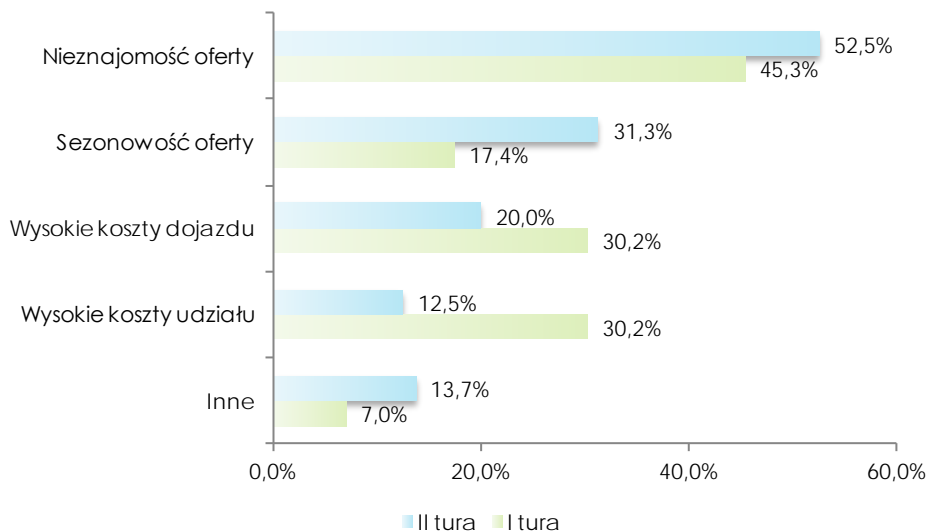

Przeszkody, które – zdaniem rodziców – utrudniały skorzystanie z proponowanej oferty wiązały się najczęściej z nieznaną ofertą, rzadziej z wysokimi kosztami dojazdu, udziału i sezonowością oferty. Szczegółowe informacje znajdują się na kolejnym rysunku.

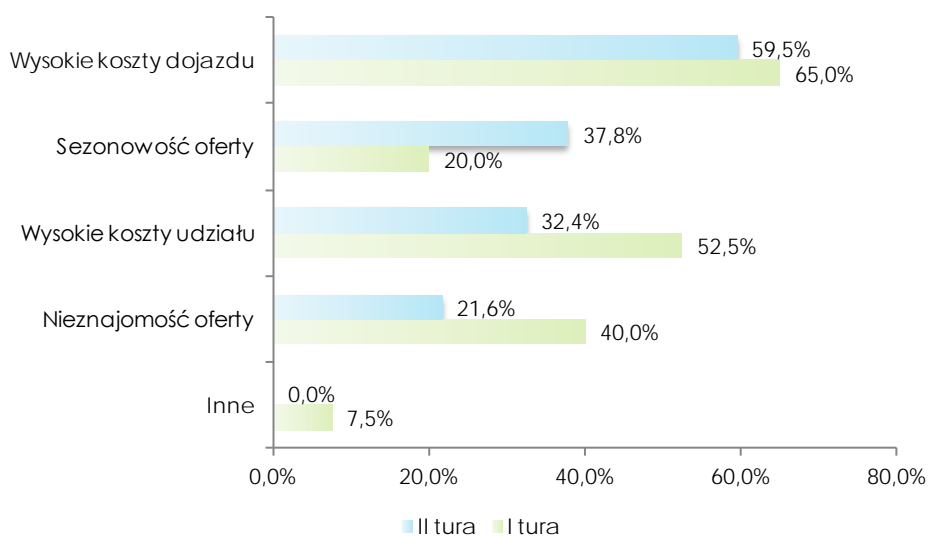

Rysunek 20. Przeszkody utrudniające skorzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej zdaniem rodziców uczniów

Do kwestii przeszkód utrudniających korzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej odnieśli się również nauczyciele. **Na pierwszy plan wysunęli oni – inaczej niż rodzice – barierę związaną z wysokimi kosztami dojazdu.** Pozostałe przeszkody, a więc sezonowość oferty, jej nieznajomość oraz wysokie koszty udziału wskazywane były rzadziej, lecz średnio przez około 1/3 ankietowanych, stąd **można wnioskować o istnieniu poważnych barier w wykorzystaniu oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej.**

Rysunek 21. Przeszkody utrudniające skorzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej zdaniem nauczycieli

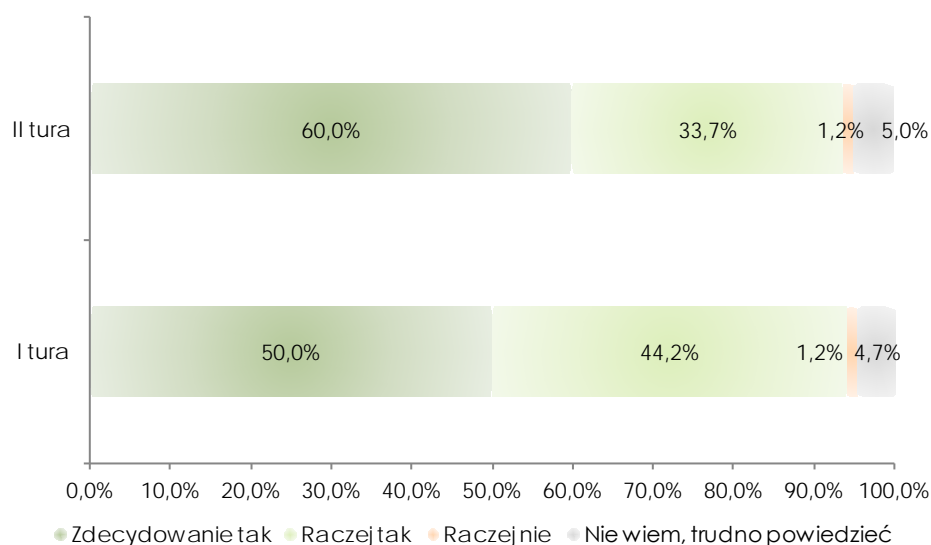

Rodzice uczniów w zdecydowanej większości chcieliby otrzymywać oferty dotyczące edukacji przyrodniczej i regionalnej swoich dzieci na terenie Doliny Baryczy. W trakcie obu tur badania zidentyfikowano jedynie dwóch rodziców niezainteresowanych taką informacją.

Wyniki badania jasno wskazują, że zapotrzebowanie na podobną akcję informacyjną jest wśród rodziców bardzo wysokie.

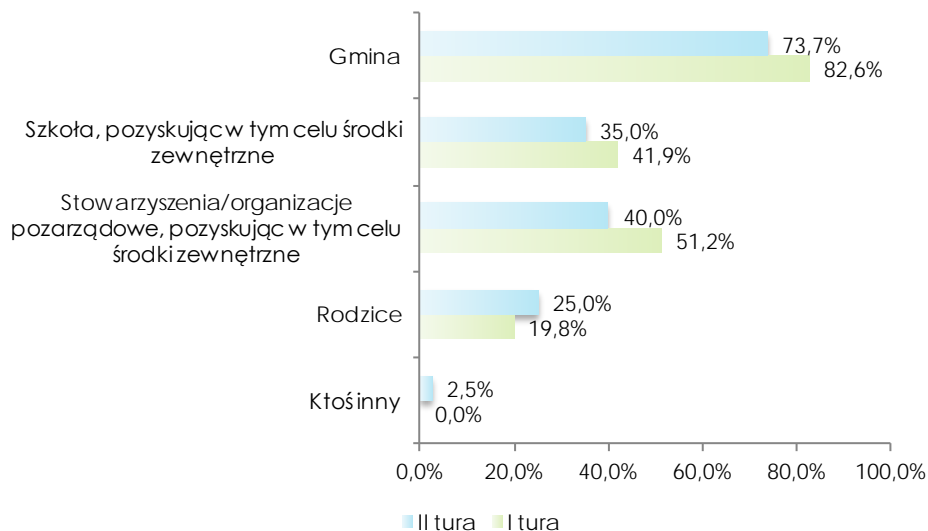
Rysunek 22. Odsetki rodziców pragnących otrzymywać oferty dotyczące edukacji przyrodniczej i regionalnej dzieci na terenie Doliny Baryczy

Niewielka liczba rodziców (około 22%) jest jednak przekonana, że to sami opiekunowie powinni ponosić koszty związane z regionalną i przyrodniczą edukacją dzieci. Kosztami związanymi z omawianym przedsięwzięciem należałoby – ich zdaniem – obarczyć przede wszystkim gminy, rzadziej szkoły (konieczność pozyskania środków zewnętrznych) lub stowarzyszeni/organizacje (również konieczność pozyskania środków zewnętrznych). Omawiane dane ilustruje kolejny wykres.

Rysunek 23. Podmioty, które powinny ponosić koszty edukacji regionalnej i przyrodniczej dzieci z dniem rodziców uczniów

Kolejne pytania skierowane do uczniów poświęcono projektowi Edukacja dla Doliny Baryczy. **Średnio około 59% uczniów ma świadomość, że ich szkoła bierze udział w omawianym projekcie.** Ci, którzy mają taką świadomość dowiedzieli się o tym fakcie głównie w czasie lekcji w szkole/od nauczyciela (116 wskazań), zdecydowanie rzadziej za pośrednictwem plakatu – często również wywieszonego w szkole (6 wskazań), od rodziny/znajomych (6 wskazań), z tablic informacyjnych (4 wskazania), z Internetu oraz podczas wycieczek (po 2 wskazania).

Rysunek 24. Świadomość uczniów w zakresie udziału ich szkoły w projekcie

Świadomość rodziców w zakresie udziału szkoły dzieci w projekcie Edukacja dla Doliny Baryczy jest na podobnym poziomie co świadomość samych uczniów. Średnio 58% rodziców

ma taką świadomość. Pozyskali ją przede wszystkim: w szkole, np. od nauczyciela, w trakcie wywiadówki (40 wskazań), bezpośrednio od dzieci (39 wskazań) oraz za pośrednictwem Internetu, w tym ze strony internetowej szkoły (3 wskazania).

Rysunek 25. Świadomość rodziców uczniów w zakresie udziału szkoły dziecka w projekcie

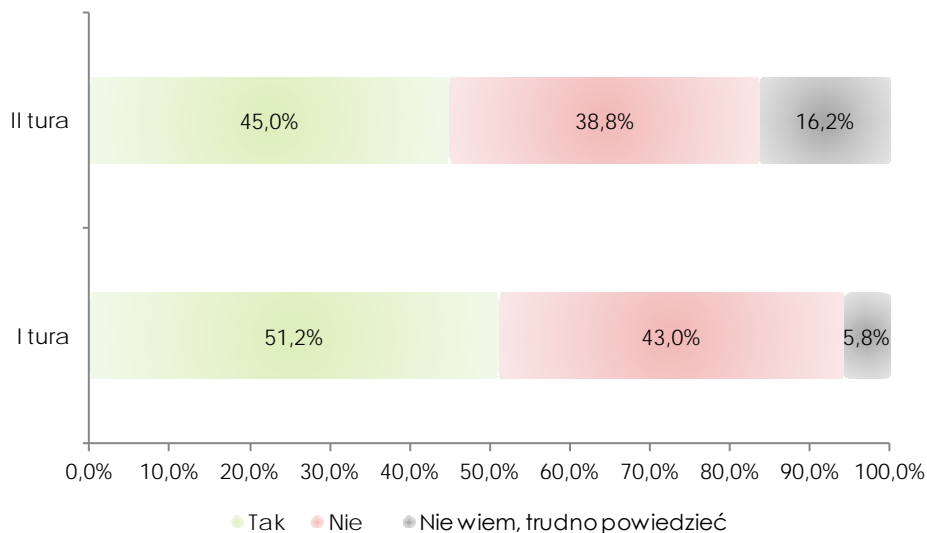

Wyniki badania wskazują, że informacja o udziale szkoły w projekcie Edukacja dla Doliny Baryczy dotarła nie do wszystkich rodziców i uczniów. Świadczy o tym fakt, że średnio około 78% nauczycieli potwierdziło przekazanie takiej informacji rodzicom. Można zatem sądzić, że w przypadku około ¼ uczniów i rodziców sposób przekazania tej informacji nie okazał się skuteczny.

Ośrodki edukacji regionalnej i przyrodniczej oferują uczestnictwo w zajęciach i wyjazdach przeznaczonych dla dzieci i organizowanych w ramach Dni Karpia. W 2014 roku również odbyły się omawiane zajęcia. **Okolo 48% rodziców wskazało, że ich dzieci wzięły w nich udział.** Należy tutaj przypuszczać, że udział mógł być większy, bowiem w drugiej turze badania 16,2% rodziców nie potrafiło jednoznacznie wskazać, czy ich dziecko brało udział w zajęciach/wyjazdach do ośrodków z okazji Dni Karpia. Wpływ na to miał z całą pewnością termin realizacji badania (czerwiec 2015 r.) i związane z nim trudności w przypomnieniu sobie zdarzenia. Szczegółowe dane zobrazowano na poniższym rysunku.

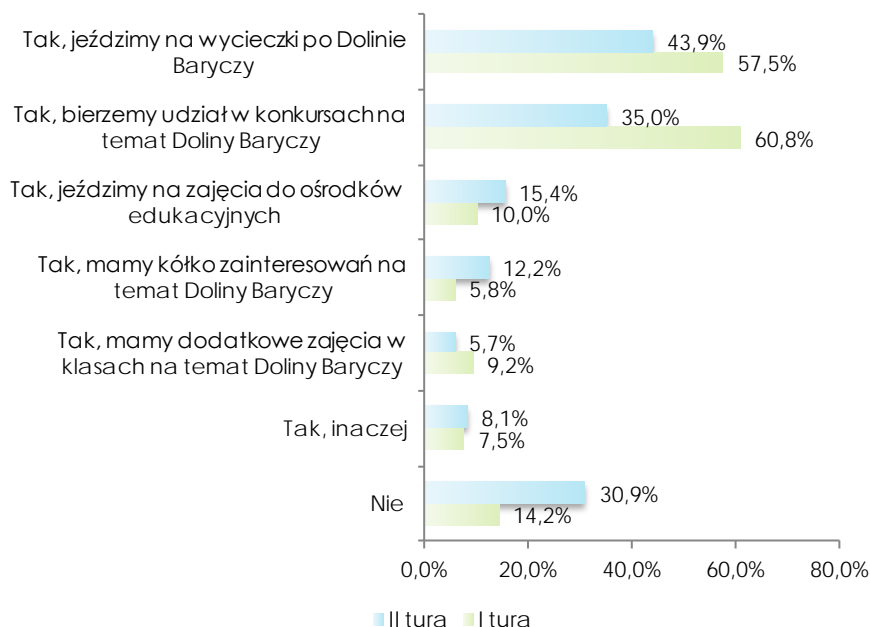

Rysunek 26. Uczestnictwo dzieci w zajęciach/wyjazdach do ośrodków z okazji Dni Karpia 2014 wg rodziców uczniów

Większość uczniów przyznaje, że w szkole prowadzone są zajęcia związane tematyką z Doliną Baryczy. Zdecydowanie najczęściej są to konkursy oraz wycieczki po Dolinie Baryczy. Mniej popularną praktyką w szkołach jest udział w kółkach zainteresowań poświęconych obszarowi oraz odwiedziny ośrodków edukacyjnych. Nieczęsto organizowane są również dodatkowe zajęcia. Omawiane dane zobrazowano na kolejnym rysunku.

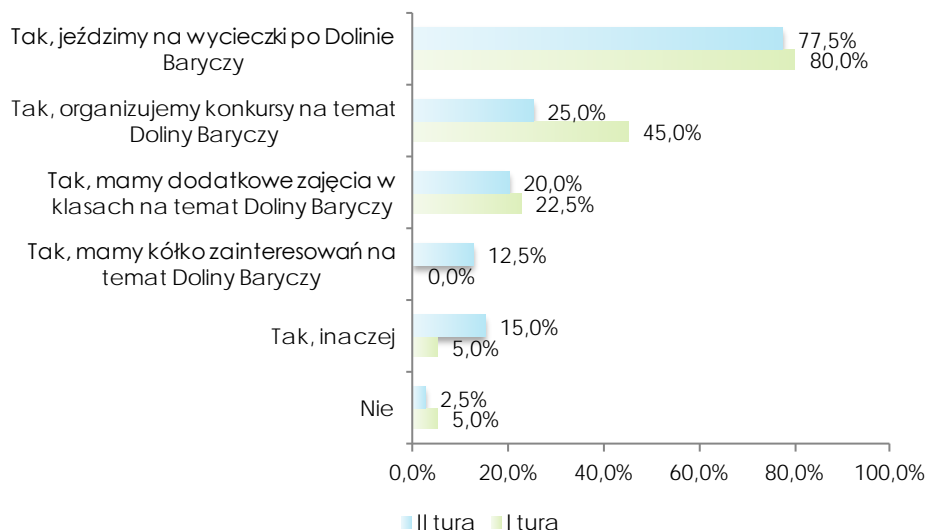
Rysunek 27. Odsetki uczniów uczących się w szkole na temat Doliny Baryczy

Wskazania uczniów można porównać z odpowiedziami nauczycieli. Tutaj również dwie najczęściej wskazywane odpowiedzi to wycieczki po Dolinie Baryczy oraz konkursy na temat Doliny Baryczy. Pełne zestawienie przedstawiono poniżej.

Rysunek 28. Odsetki nauczycieli ze szkół uczących o Dolinie Baryczy

Uczniów, którzy brali udział w którymkolwiek z wymienionych wyżej zajęć poproszono o wskazanie elementów, które szczególnie ich w tym kontekście zainteresowały. Należy zaznaczyć, że uczniowie chętnie wskazywali odpowiedzi, a samo pytanie miało charakter otwarty. Analiza wskazuje, że uczniom do gustu przypadły najbardziej:

- Poznanie bogactwa przyrody Doliny Baryczy/poznanie tutejszych zwierząt i obserwacje ptaków – 34 wskazania;
- Poznanie okolicy swoje miejsca zamieszkania i innych miejsc w regionie, zdobycie ciekawych informacji nt. obszaru – 20 wskazań;
- Poznanie tutejszych gatunków ryb/wycieczki nad stawy/oglądanie i dotykane żywych okazów – 20 wskazań;
- Tematyka zajęć/sposób ich prowadzenia/wiedza prowadzącego/ciekawostki – 15 wskazań;
- Konkursy plastyczne/konkursy z możliwością wyboru dowolnej techniki – 13 wskazań;
- Wyjazdy/wycieczki – 6 wskazań;
- Nagrody związane z udziałem w zajęciach – 5 wskazań;
- Możliwość zdobycia zupełnie nowej wiedzy – 5 wskazań;
- Park linowy – 4 wskazania;

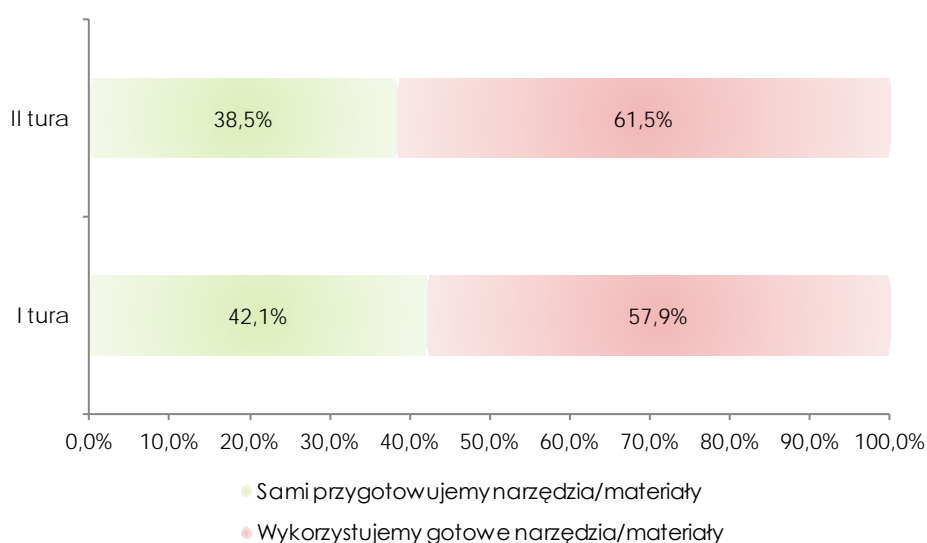
- Zabawy edukacyjne – 3 wskazania.

Również nauczyciele wskazali – ich zdaniem – najbardziej wartościowe elementy zajęć poświęconych Dolinie Baryczy. Wymieniono przede wszystkim:

- Poznanie okolicy miejsca zamieszkania i innych miejsc w regionie, zdobycie ciekawych informacji nt. obszaru – 32 wskazania;
- Poznanie bogactwa przyrody Doliny Baryczy, jej walorów przyrodniczych – 15 wskazań;
- Zajęcia w terenie, bezpośrednia obserwacja i kontakt z przyrodą – 5 wskazań;
- Kształtowanie u najmłodszych poczucia patriotyzmu lokalnego – 4 wskazań;
- Promowanie regionu wśród najmłodszych – 4 wskazania;
- Kształtowanie świadomości ekologicznej – 3 wskazania.

Nauczyciele podczas realizacji zajęć poświęconych Dolinie Baryczy mogą korzystać z różnych narzędzi. **Wyniki dwóch tur badania każą sądzić, że większy jest odsetek nauczycieli opierających zajęcia o gotowe narzędzia/materiały.** W kontekście wykorzystania gotowych materiałów kluczowe były ustalenie ich pochodzenia. Wyniki badania wskazują, że nauczyciele najczęściej sięgają do źródeł internetowych, głównie strony www.edukacja.barycz.pl (27 wskazań). Rzadziej wykorzystywane są publikacje drukowane, np. książki, przewodniki, foldery, mapy (15 wskazań).

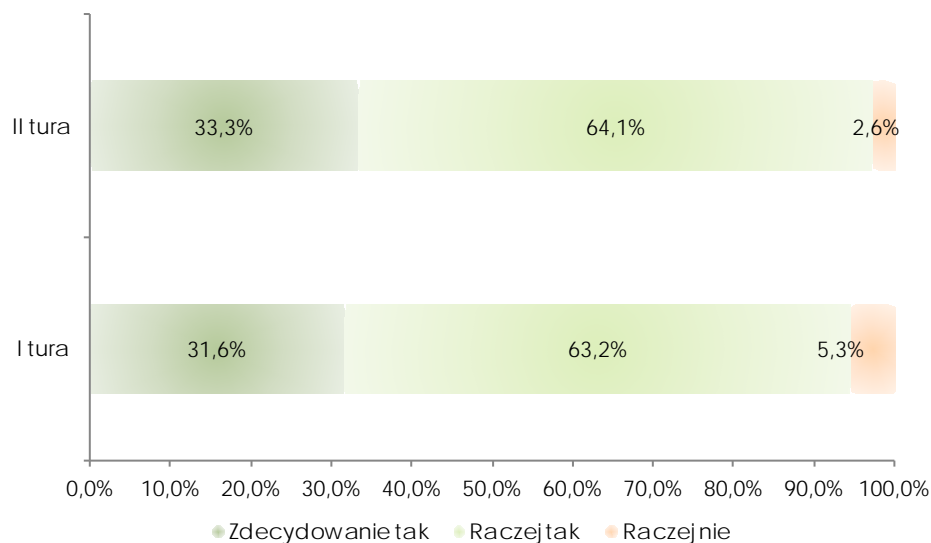
Rysunek 29. Narzędzia, z których korzystają nauczyciele podczas przygotowywania zajęć nt. Doliny Baryczy

Zdaniem badanych nauczycieli uczniowie są na ogół zainteresowani tematyką związaną z Doliną Baryczy. Wśród aspektów wzbudzających największą uwagę uczniów wymienić trzeba przede wszystkim: przyrodę, np. lokalną florę, ptactwo (26 wskazań) oraz wycieczki (9 wskazań).

Rysunek 30. Zainteresowanie uczniów tematyką związaną z Doliną Baryczy wg nauczycieli

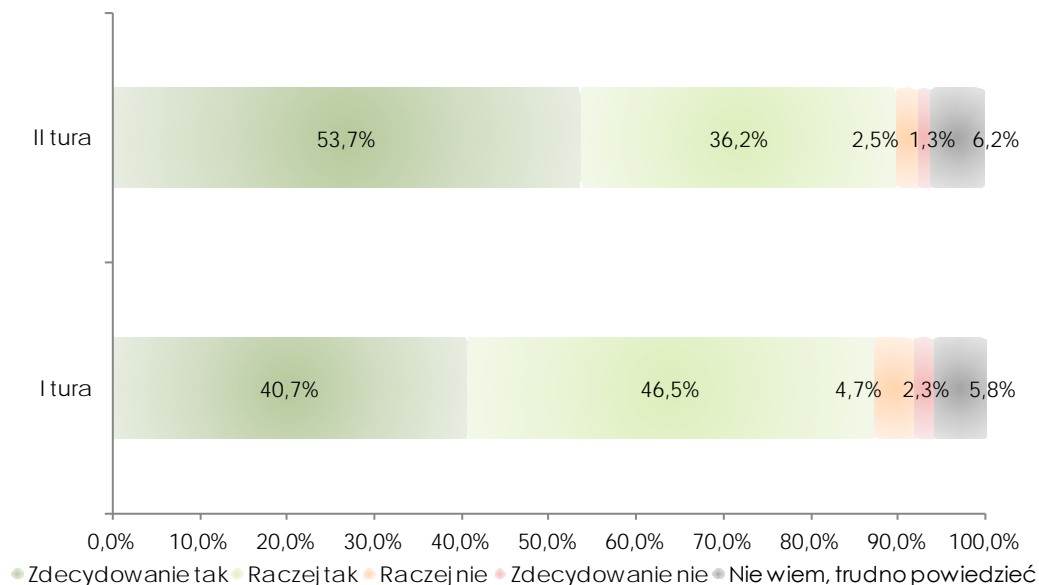
W trakcie badania nauczycieli poruszono również problem korzyści dla szkół płynących z uczestnictwa w projekcie Edukacja dla Doliny Baryczy. **Korzyścią wskazywaną średnio przez 86% ankietowanych jest uzyskanie dostępu do nowych materiałów/narzędzi/scenariuszy zajęć**, nieco rzadziej (średnio 78%) wymieniano uzyskanie dostępu do sprzętu/pomocy dydaktycznych. Ponadto, średnio około 63% nauczycieli dostrzega korzyść w nawiązaniu współpracy z innymi szkołami lub ośrodkami pozaszkolnymi. Inne korzyści wymieniane były zdecydowanie rzadziej i łącznie stanowiły odsetek około 9%.

W ramach projektu Edukacja dla Doliny Baryczy uruchomiony został edukacyjny portal internetowy www.edukacja.barycz.pl zawierający materiały edukacyjne dla nauczycieli, ofertę ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej oraz gry i zabawy edukacyjne dla dzieci. **Obie tury badania potwierdzają, że rodzice uczniów chętnie odwiedzaliby powstały portal razem z dziećmi.** Wyniki badania potwierdzają po raz kolejny wysoką potrzebę edukacji przyrodniczej i regionalnej, również za pośrednictwem gotowych materiałów dostępnych na dedykowanej stronie internetowej.

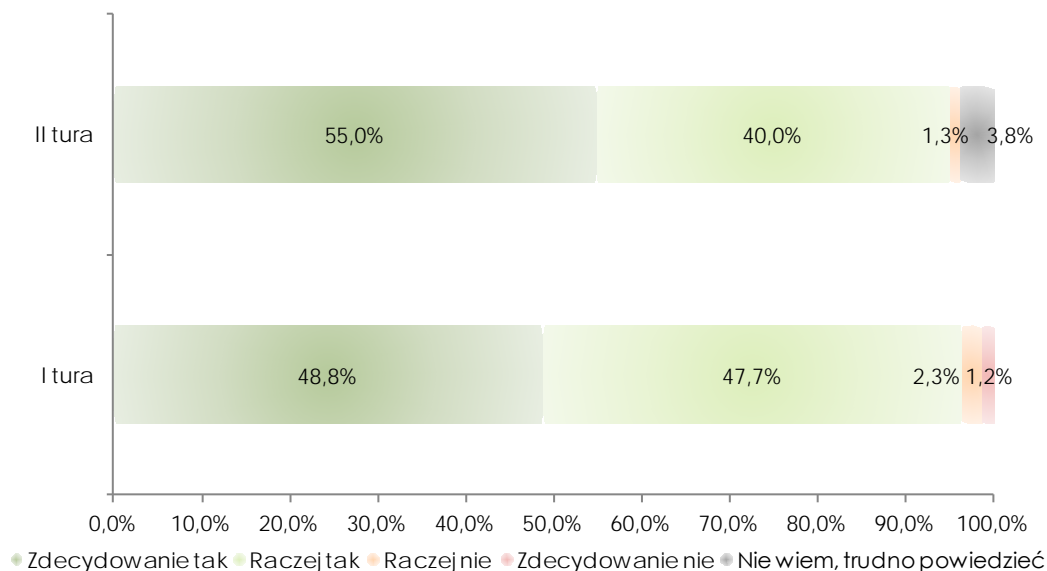

Rysunek 31. Odsetki rodziców skłonnych do odwiedzenia portalu edukacyjnego wraz z dzieckiem

Rodzice zachęcaliby również własne dzieci do samodzielnego skorzystania z portalu. W trakcie obu tur badania takie odpowiedzi zadeklarowało średnio ponad 95% respondentów. Omawiane dane ilustruje kolejny wykres.

Rysunek 32. Odsetki rodziców skłonnych zachęcić własne dzieci do skorzystania z portalu

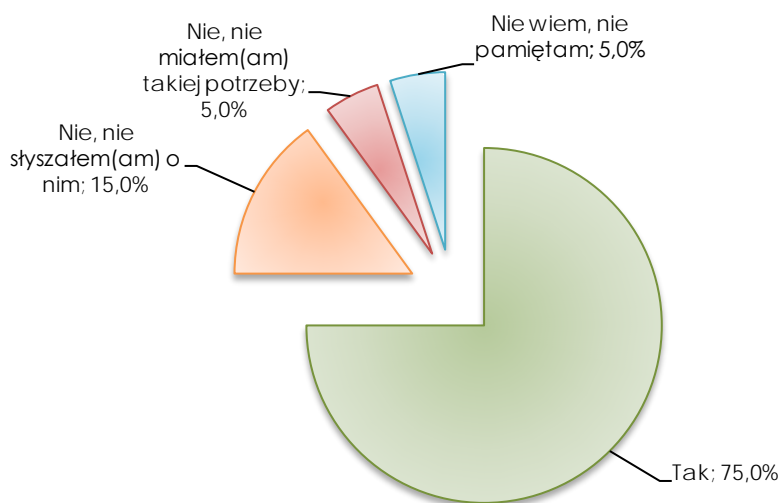

Rodzice uczniów zaproponowali również dodatkowe elementy, które mogłyby się znaleźć na serwisie www.edukacja.barycz.pl, lecz mieli trudności ze wskazaniem braków. Najczęściej w tym kontekście wskazywano jednak na:

- Ciekawostki dotyczące Doliny Baryczy (10 wskazań);
- Bieżące informacje nt. wydarzeń w Dolinie Baryczy (9 wskazań);
- Informacje o konkursach, warsztatach i wycieczkach poświęconych obszarowi, które oferują szkoły (7 wskazań);
- Fotografie, filmy i nagrania z obszaru (4 wskazania);
- Informacje na temat chronionych zwierząt i roślin (4 wskazania);
- Informacje związane z ochroną środowiska (3 wskazania);
- Bony na darmowe atrakcje/zniżki (3 wskazania);
- Cenniki i terminy (3 wskazania);
- Gry edukacyjne (3 wskazania);
- Informacje o miejscach, w których można spędzić czas z dziećmi (3 wskazania).

Zagadnienia związane z uruchomionym portalem były również przedmiotem drugiej tury badania z udziałem nauczycieli lokalnych szkół. Wg stanu na termin realizacji II tury badania (czerwiec 2015 r.) **portal www.edukacja.barycz.pl odwiedziło 75,0% ankietowanych nauczycieli**. Ponadto, o serwisie internetowym dowiedziało się dodatkowo kolejnych 5,0% pedagogów, lecz nie mieli oni potrzeby odwiedzenia go. Kolejne 15,0% respondentów nie słyszało o uruchomionym portalu.

Rysunek 33. Odsetek nauczycieli, którzy odwiedzili dotychczas portal www.edukacja.barycz.pl

Nauczyciele odwiedzający portal – podobnie jak rodzice – wskazali dodatkowe elementy, które mogłyby się znaleźć na serwisie www.edukacja.barycz.pl. Należy jednak zaznaczyć, że braki dostrzegane były wyłącznie przez 50,0% nauczycieli. Pozostali uznali zasoby portalu za spełniające ich oczekiwania. **Nauczycielom brakowało przede wszystkim możliwości umieszczania na stronie internetowej filmów opowiadających o Dolinie Baryczy.**

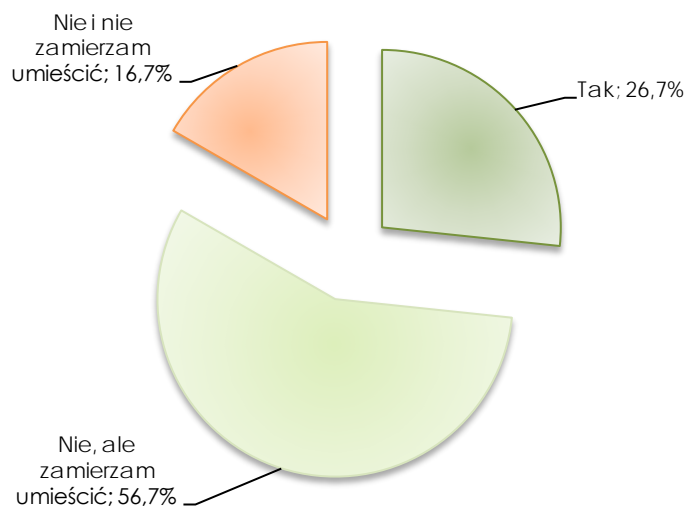
Kolejne pytanie dotyczące portalu skierowano już tylko do nauczycieli, którzy odwiedzili omawiany serwis internetowy. Jak zostało wskazane powyżej portal odwiedziło 30 nauczycieli z ogólnej liczby 40 badanych. Z grupy odwiedzających wyodrębniono 23 respondentów (76,7%), którzy korzystali w materiałów i treści dostępnych na serwisie. Respondenci korzystali przede wszystkim ze:

- Scenariuszy zajęć – 15 wskazań;
- Kart pracy – 4 wskazania;
- Ofert wycieczek – 3 wskazania;
- Materiałów związanych z konkursami i narzędzi edukacyjnych, np. testy, puzzle – 2 wskazania;
- Przewodników po Dolinie Baryczy – 2 wskazania;
- Informacji o szlakach edukacyjnych – 2 wskazania.

Spośród nauczycieli, którzy odwiedzili portal 26,7% umieściło już na nim swoje materiały, a kolejne 56,7% zamierza zrobić to w przyszłości. Niechętnie nastawiona do wzbogacenia portalu jest niewielka część odwiedzających go nauczycieli. Wyniki badania wskazują, że **serwis ma duży potencjał jako platforma wymiany materiałów i treści pomiędzy lokalnymi pracownikami oświaty.**

Rysunek 34. Odsetek nauczycieli umieszczających na portalu treści/materiały

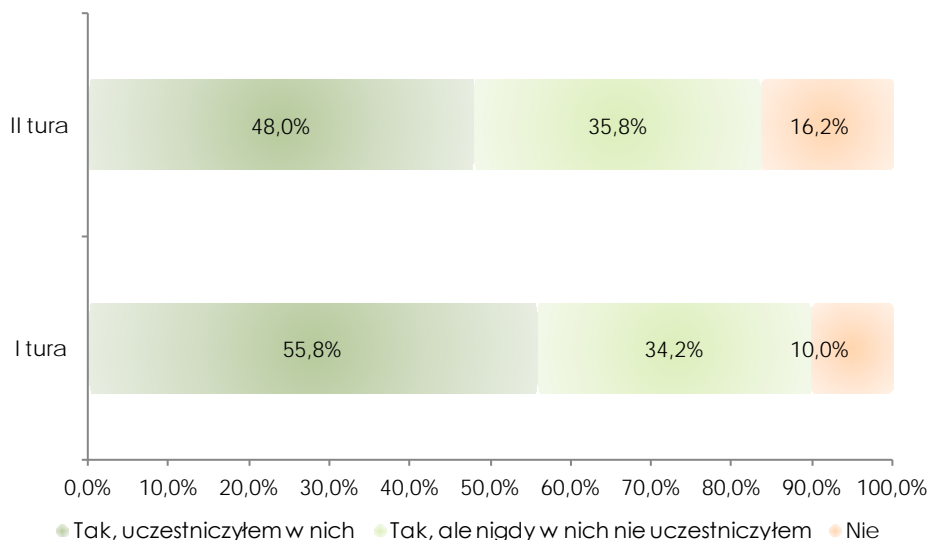
Rozdział 3. Dni Karpia

Blisko 90% uczniów na przestrzeni dwóch tur badania poinformowało, że słyszało o Dniach Karpia odbywających się w Dolinie Baryczy. Odsetek ten potwierdza, że **cykl imprez jest bardzo rozpoznawalny nawet wśród najmłodszych mieszkańców obszaru**. Zwraca uwagę również fakt, że w Dniach Karpia uczestniczyło ponad 51% ogółu badanych uczniów. Ankietowani, którzy rozpoznają Dni Karpia opisali ten cykl imprez własnymi słowami, poprawnie identyfikując wydarzenie. W wypowiedziach uczniów najczęściej pojawiały się następujące opisy.

Dni Karpia są:

- Lokalnym świętem, zabawą, wydarzeniem bogatym w festyny, koncerty i konkursy, okazją do spotkań wszystkich mieszkańców Doliny Baryczy, imprezą związaną z karpem – 64 wskazania;
- Promocją regionalnych produktów – 20 wskazań;
- Pokazami odłowów ryb, pokazami zawodów wędkarskich – 14 wskazań;
- Okazją do spróbowania różnych potraw rybnych – 13 wskazań;
- Promocją Doliny Baryczy – 11 wskazań;
- Okazją do poznania Doliny Baryczy i jej przyrodniczych walorów – 10 wskazań.

Rysunek 35. Rozpoznawalność Dni Karpia wśród uczniów

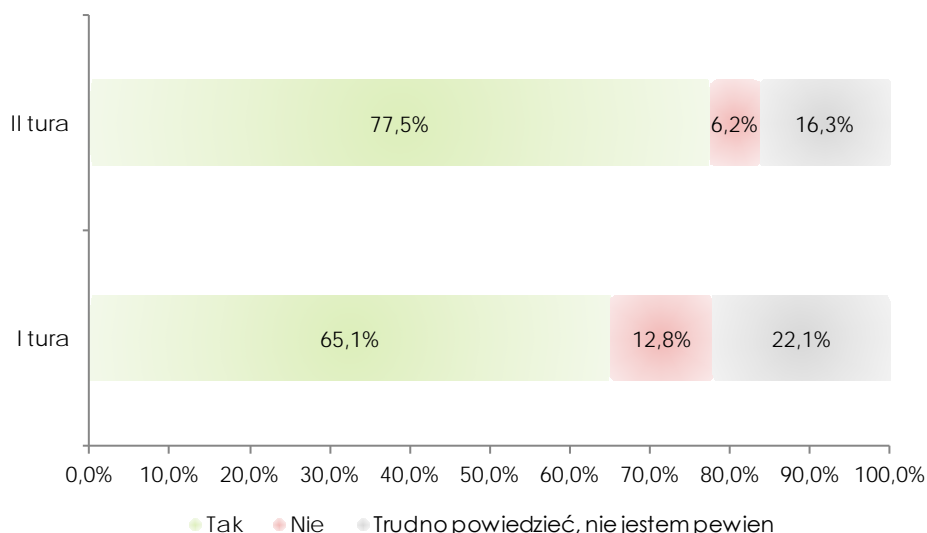

Rozdział 4. System Dolina Baryczy Poleca

Ostatnie zagadnienie dotyczyło systemu Dolina Baryczy Poleca. Uczniów poinformowano, że system Dolina Baryczy Poleca to system wsparcia lokalnych producentów i usługodawców, którzy działają na obszarze Doliny Baryczy. Świadczą usługi turystyczne, noclegowe, edukacyjne i wytwarzają produkty (spożywcze, rękodzieło) bazujące na specyfice obszaru. Współpracują ze sobą promując się nawzajem oraz dbają o to by ich oferta powstawała w zgodzie z przyrodą. Uczniów zapytano następnie czy dotychczas spotkali się ze znakiem Dolina Baryczy Poleca. Znak ten zaprezentowano każdemu z uczniów podczas wywiadu. **Średnio na przestrzeni dwóch tur badania znak rozpoznało 65,5% uczniów**, a kolejne 24,3% nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić czy kiedyś zauważyli zaprezentowany logotyp. Pozostali (około 10,3%) nie rozpoznali znaku.

Rozpoznawalność znaku Dolina Baryczy Poleca jest nieco większa wśród rodziców uczniów. Około 71% z nich spotkało się już z logotypem, a kolejne 19% nie potrafiło jednoznacznie określić czy już kiedyś miało okazję zobaczyć omawiany znak.

Rysunek 36. Rozpoznawalność znaku Dolina Baryczy Poleca wśród rodziców uczniów

Rozpoznawalność znaku wśród uczniów trudno uznać za zadowalającą, jeśli weźmiemy pod uwagę, że wyłącznie 2% uczniów na przestrzeni dwóch tur wskazało fakt niekupowania przez ich rodziców regionalnych produktów z Doliny Baryczy. W tym kontekście uprawniony jest wniosek sugerujący, że **regionalne produkty dostępne są na ogół w domach ankietowanych, lecz uczniowie nie zawsze dostrzegają na nich symbol Dolina Baryczy Poleca**. Zdaniem uczniów ich rodzice kupują przede wszystkim regionalne pieczywo, ryby i owoce, nieco rza-

dziej są to również przetwory, soki i dżemy. Wśród innych produktów wymieniano m.in.: wodę mineralną (16 wskazań), miód (5 wskazań), nabiał/jajka (3 wskazania) oraz rękodzieło (2 wskazania). Szczegółowe dane dotyczące najczęściej kupowanych produktów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 4. Odsetki uczniów deklarujących, że ich rodzice kupują produkty regionalne z Doliny Baryczy

		I tura	II tura
Owoce	Tak	55,0%	56,9%
	Nie	16,7%	8,9%
	Nie wiem	28,3%	34,2%
Pieczywo	Tak	61,7%	64,2%
	Nie	15,8%	13,0%
	Nie wiem	22,5%	22,8%
Ryby (z gospodarstw lub restauracji)	Tak	64,2%	48,8%
	Nie	13,3%	20,3%
	Nie wiem	22,5%	30,9%
Przetwory, soki, dżemy	Tak	47,9%	34,4%
	Nie	27,7%	27,9%
	Nie wiem	24,4%	37,7%

Ponad 68,0% ogółu rodziców zadeklarowało zakupy lokalnych produktów oznaczonych znakiem Dolina Baryczy Poleca. Kupowane są najczęściej: ryby – głównie karp (43 wskazania), pieczywo (42 wskazania), miód (28 wskazań), soki (25 wskazań), owoce – głównie jabłka (19 wskazań), dżemy, przetwory owocowe (13 wskazań), woda mineralna (8 wskazań), rękodzieło (7 wskazań) oraz warzywa (3 wskazania). Część wskazań badanych świadczy o błędnym założeniu na temat oznakowania produktów, które w rzeczywistości znaku nie posiadają. Należy również zauważyć, że badani niekupujący lokalnych produktów oznaczonych symbolem Dolina Baryczy Poleca argumentowali najczęściej, że: nie spotkali się z omawianym znakiem/nie wiedzieli o istnieniu takich produktów (22 wskazania), produkty są trudno dostępne (5 wskazań), drogie (3 wskazania) lub respondenci nie zwracali uwagi na logotyp (3 wskazania).

Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń

Celem analizy SWOT jest wskazanie mocnych oraz słabych stron badanego obszaru, a także szans oraz zagrożeń dla jego realizacji. Nazwa tego narzędzia jest akronimem angielskich słów, które kolejno oznaczają:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

W przypadku Analizy SWOT dla badania ilościowego, jej podstawę stanowi analiza w zakresie świadomości i potrzeb edukacji przyrodniczej i regionalnej, wyrażonych przez uczniów, rodziców i nauczycieli szkół zlokalizowanych w Dolinie Baryczy. Analiza SWOT obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia). Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić potencjał badanego obszaru, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziałujących na niego czynników. Poniższa tabela przedstawia zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Analiza SWOT potwierdza duży potencjał projektu Edukacja dla Doliny Baryczy w kwestii zaspokojenia potrzeb w zakresie edukacji regionalnej i przyrodniczej. Niemniej, zidentyfikowano również trzy najważniejsze zagrożenia w rozwoju. Ich minimalizacja stanowić powinna wyznacznik działań dla osób administrujących projektem Edukacja dla Doliny Baryczy.

Tabela 5. Analiza SWOT

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdecydowana większość badanych uczniów słyszała dotychczas o Dolinie Baryczy. W obu turach badania zidentyfikowano podobne odsetki uczniów wskazujące rozpoznawalność na poziomie wyższym niż 98,0%. ▪ Średnia rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród uczniów na przestrzeni dwóch tur badania oscylowała w okolicach 86%, co uznać należy za wynik relatywnie wysoki. Rozpoznawalność logotypu w gronie rodziców uczestniczących w badaniu ilościowym była jeszcze większa, przekraczając 91% w każdej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Około 22% rodzin jest względnie niezainteresowanych rekreacyjno-turystyczną ofertą Doliny Baryczy. ▪ Uczestnictwo uczniów w ofercie ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej nie jest jeszcze powszechne, choć oferta jest relatywnie dobrze rozpoznawalna. ▪ Informację o możliwości udziału w zajęciach ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej przekazuje się efektywnie nieco więcej niż połowie rodziców.

z tur badania. Zdecydowanie największą rozpoznawalność logotypu zidentyfikowano jednak wśród nauczycieli uczestniczących w badaniu. Średni odsetek rozpoznających symbol na przestrzeni dwóch tur badania wyniósł około 96%.

- Wyniki badania świadczą o żywej obecności Doliny Baryczy w świadomości rodzin zamieszkujących na terenie obszaru.
- Większość uczniów jest przekonanych o tym, że Dolina Baryczy posiada elementy wyróżniające ją od innych miejsc w Polsce.
- Zdecydowana większość uczniów czuje się związana z zamieszkiwanym obszarem. Na przestrzeni obu tur badania odsetek uczniów deklarujących dumę z miejsca zamieszkania był większy niż 58%.
- Dla zdecydowanej większości rodziców istotne jest, aby ich dzieci uczyły się o Dolinie Baryczy. Twierdzi tak średnio ponad 95% rodziców. Podobne opinie wyrażają nauczyciele.
- Największą korzyścią dla szkół wynikającą z uczestnictwa w projekcie Edukacja dla Doliny Baryczy i wskazywaną średnio przez 86% ankietowanych nauczycieli jest uzyskanie dostępu do nowych materiałów/narzędzi/scenariuszy zajęć.
- Portal www.edukacja.barycz.pl odwiedziło dotychczas 75,0% ankietowanych nauczycieli.
- Blisko 90% uczniów na przestrzeni dwóch tur badania poinformowało, że słyszało o Dniach Karpia odbywających się w Dolinie Baryczy. Odsetek ten potwierdza, że cykl imprez jest bardzo rozpoznawalny nawet wśród najmłodszych mieszkańców obszaru.
- Ponad 68% ogółu rodziców zadeklarowało zakupy lokalnych produktów oznaczonych znakiem Dolina Baryczy Poleca.

- Wyniki badania wskazują, że informacja o udziale szkoły w projekcie Edukacja dla Doliny Baryczy dotarła nie do wszystkich rodziców i uczniów. Można sądzić, że w przypadku około 1/4 uczniów i rodziców sposób przekazania tej informacji nie okazał się skuteczny.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wiedzę na temat Doliny Baryczy uczniowie czerpią na podstawie różnych źródeł. Zdecydowanie najczęściej są to: szkoła, rodzice/rodzina oraz Internet. Zdecydowana większość uczniów ma dostęp do co najmniej dwóch źródeł informacji o obszarze. ▪ Uczniowie chcieliby zdobywać nową wiedzę na temat Doliny Baryczy przede wszystkim dzięki wycieczkom i wyjazdom w różne miejsca obszaru. ▪ Skojarzenia z Doliną Baryczy dominujące w świadomości uczniów i rodziców związane są szczególnie z walorami przyrodniczymi obszaru. ▪ Zainteresowanie ofertą ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej będzie wysokie w przyszłości, co wskazują wyniki ankietyzacji wśród rodziców i nauczycieli. ▪ Oferta ośrodków jest dopasowana do potrzeb nauczycieli lokalnych szkół. ▪ Zdaniem przeważającej części nauczycieli dzięki realizacji projektu Edukacja dla Doliny Baryczy rodzice będą chętniej zgadzali się na korzystanie za pośrednictwem szkoły/przedszkola z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej niż dotychczas. ▪ Rodzice uczniów w zdecydowanej większości chcieliby otrzymywać oferty dotyczące edukacji przyrodniczej i regionalnej swoich dzieci na terenie Doliny Baryczy. ▪ Rodzice uczniów chętnie odwiedziliby portal www.edukacja.barycz.pl razem z dziećmi oraz zachęcali dzieci do samodzielnego odwiedzania serwisu. ▪ Wyniki badania wskazują, że serwis ma duży potencjał jako platforma wymiany materiałów i treści pomiędzy lokalnymi pracownikami oświaty.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przeszkody, które – zdaniem rodziców – utrudniały skorzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej wiązały się najczęściej z nieznaną ofertą. Nauczyciele na pierwszy plan wysunęli – inaczej niż rodzice – barierę związaną z wysokimi kosztami dojazdu. Na podstawie wyników badań można wnioskować o istnieniu istotnych barier w wykorzystaniu oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej. ▪ Niewielka liczba rodziców (około 22%) jest przekonana, że to sami opiekunowie powinni ponosić koszty związane z regionalną i przyrodniczą edukacją dzieci. Kosztami związanymi z omawianym przedsięwzięciem należałoby – ich zdaniem – obarczyć przede wszystkim gminy. ▪ Na stronie www.edukacja.barycz.pl brakuje m.in. ciekawostek dotyczących Doliny Baryczy, bieżących informacji nt. wydarzeń, informacji o konkursach, warsztatach i wycieczkach jakie oferują szkoły oraz fotografii, filmów i nagrań z obszaru.

Spis rysunków i tabel

Rysunek 1. Rozpoznawalność Doliny Baryczy wśród badanych uczniów	7
Rysunek 2. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród uczniów	8
Rysunek 3. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród rodziców uczniów	9
Rysunek 4. Rozpoznawalność logotypu Doliny Baryczy wśród nauczycieli	9
Rysunek 5. Najczęściej wykorzystane przez uczniów źródła wiedzy na temat Doliny Baryczy	10
Rysunek 6. Odsetki rodziców przekazujących dzieciom informacje/wiedzę o Dolinie Baryczy	11
Rysunek 7. Sposoby zdobywania wiedzy na temat Doliny Baryczy preferowane przez uczniów	12
Rysunek 8. Wykorzystanie oferty rekreacyjno-turystycznej Doliny Baryczy wg rodziców uczniów	13
Rysunek 9. Skojarzenia uczniów związane z Doliną Baryczy	14
Rysunek 10. Skojarzenia rodziców uczniów związane z Doliną Baryczy	15
Rysunek 11. Odsetki uczniów twierdzących, że Dolina Baryczy posiada elementy wyróżniające ją spośród innych miejsc w Polsce	16
Rysunek 12. Istotność zamieszkiwania w Dolinie Baryczy zdaniem uczniów	16
Rysunek 13. Odsetki rodziców uczniów deklarujących istotność nauki dzieci na temat Doliny Baryczy	18
Rysunek 14. Odsetki nauczycieli twierdzących, że w szkołach powinno się upowszechniać wiedzę o Dolinie Baryczy	19
Rysunek 15. Sposoby uczenia się dzieci na temat Doliny Baryczy preferowane przez rodziców uczniów	19
Rysunek 16. Ocena oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej według nauczycieli	22
Rysunek 17. Odsetki rodziców uczniów, którym szkoły proponowały udział dzieci w zajęciach ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej w Dolinie Baryczy	23
Rysunek 18. Odsetki nauczycieli deklarujących, że szkoła podejmowała próbę przekonania rodziców do korzystania z oferty ośrodków	23
Rysunek 19. Odsetki nauczycieli twierdzących, że realizacji projektu przyczyni się do większego zainteresowania rodziców ofertą ośrodków	24
Rysunek 20. Przeszkody utrudniające skorzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej zdaniem rodziców uczniów	25
Rysunek 21. Przeszkody utrudniające skorzystanie z oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej zdaniem nauczycieli	25
Rysunek 22. Odsetki rodziców pragnących otrzymywać oferty dotyczące edukacji przyrodniczej i regionalnej dzieci na terenie Doliny Baryczy	26
Rysunek 23. Podmioty, które powinny ponosić koszty edukacji regionalnej i przyrodniczej dzieci zdaniem rodziców uczniów	27
Rysunek 24. Świadomość uczniów w zakresie udziału ich szkoły w projekcie	27
Rysunek 25. Świadomość rodziców uczniów w zakresie udziału szkoły dziecka w projekcie	28
Rysunek 26. Uczestnictwo dzieci w zajęciach/wyjazdach do ośrodków z okazji Dni Karpia 2014 wg rodziców uczniów	29
Rysunek 27. Odsetki uczniów uczących się w szkole na temat Doliny Baryczy	29

Rysunek 28. Odsetki nauczycieli ze szkół uczących o Dolinie Baryczy	30
Rysunek 29. Narzędzia, z których korzystają nauczyciele podczas przygotowywania zajęć nt. Doliny Baryczy	31
Rysunek 30. Zainteresowanie uczniów tematyką związaną z Doliną Baryczy wg nauczycieli.....	32
Rysunek 31. Odsetki rodziców skłonnych do odwiedzenia portalu edukacyjnego wraz z dzieckiem.....	33
Rysunek 32. Odsetki rodziców skłonnych do zachęcania własnych dzieci do skorzystania z portalu.....	33
Rysunek 33. Odsetek nauczycieli, którzy odwiedzili dotychczas portal www.edukacja.barycz.pl	34
Rysunek 34. Odsetek nauczycieli umieszczających na portalu treści/materiały	36
Rysunek 35. Rozpoznawalność Dni Karpia wśród uczniów	37
Rysunek 36. Rozpoznawalność znaku Dolina Baryczy Poleca wśród rodziców uczniów	38
Tabela 1. Źródła, za pośrednictwem których uczniowie po raz pierwszy usłyszeli o Dolinie Baryczy	8
Tabela 2. Wykorzystanie oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej wg rodziców uczniów	20
Tabela 3. Wykorzystanie oferty ośrodków edukacji regionalnej i przyrodniczej wg nauczycieli	21
Tabela 4. Odsetki uczniów deklarujących, że ich rodzice kupują produkty regionalne z Doliny Baryczy ..	39
Tabela 5. Analiza SWOT.....	40